Агазет, шьатҭаиркит Д.И. Гәлиа 1919 ш. февраль 27 азы

АҨСНЫ

Ареспубликатәхҭынхҳарратәусҳәарҳа «Аҳснымедиа» | 2024 ш. декабр 5 № 93-94 (21 600)

Алхраҟәа мҩаԥгахоит февраль 15 рзы

Аԥсны Жәлар Реизараҿы

d 2025 шыҟәса жәабранмза 15 рзы имҩаԥысуеит Аҳәынҵқарра Ахада аҿҳәаразынӡатәи иалхраҟәа. Абҵарамза 28 рзы имҩаԥысыз аилатәараҿы уи азы аӡбамҵа рыдыркылеит Жәлар Реизара адепутатцәа.

Алхратә закәанҵцара инаҟәыршәаны, алхраҟәа рымҩаԥгара ҩымз шагу, акандидатцәа рыҟәыргыларазы аԥшьгаратә гәыԥкәеи апартиаҟәеи рҭаҩра иалагоит, аҭаҩра абжьыҵара 40 мшы шагу ихыркәшахоит.

Алхратә комиссиа хада 10 мыш рыҩныҵҟа адокументҟәа ҭнатҵааueит, аҭаҩра алхраҟәа мызкы шрыбжьоу ихыркәшахоит. Акандидат ҩ-нызкь инаркны ҩ-нызкьи бжаки рҟынӡа анапатҵаҩраҟәа еизигар ахәҵоуп. Иара икандидатура апартиа аизара ду аҿы иԥдыргылазар, усҟан анапатҵаҩраҟәа реизгара аҭаххаӡом.

Аҳәынҵқарра ахадас, уи ихаҭыԥуаҩыс ҳәа кандидатцәас иԥәгыло Алхратә комиссиа хадахь арзаҳал нарышьҭроуп алхраҟәа рхы рылархәра ишаԥәшаҳаҭу азы, рҭаацәеи дареи рлагалазы, рмазаразы адыррақәа. Иара убас, аԥсуа бызшәа шырдыруа шьаԥәдырԥәгәароуп.

Актәи алхраҟәа раан иаиааиз деилкаамхар, аҩбатәи алхраҟәа ҩымчыбжь рышьҭахь имҩаԥгахоит. Уи рхы аладырхәуеит еиҳаны абжьы зауз ҩыцьа акандидатцәа. Аҳәынҵқарра ахадас иалырхуа еиҳаны абжьы зауа иоуп.

Аҳәынҵқарра Ахада иҭоубашьҭатцара алхраҟәа рылҵшәаԥәа анрылаҳәаха инаркны 30 мшы рыҩныҵҟа имҩаԥысуеит.

Иара убас, Жәлар Реизара адепутатцәа абиуҵьетҵыҵтәи афондԥәа хҭа 2024 шыԥәсазы рбиуҵьетԥәа аныхтә, ахашәалахәытә хәҵаԥәа аиҭакраԥәа ралагалара иаԥәшаҳаҵхеит. Уахь иаҭанакуеит: асоциалтә ԥгаԥсеи аԥьа ахьчареи рзы Афонд, 1992-1993шш. Аԥсны жәлар Рԥыԥьҭәылатә еибашьра аинвалидцәа Рфонд, Амҩатә фонд.

Аконституциатә ӡбарҭа аӡбаҩцәа аҭоуба шьҭарҭалоит аҳәынҵқарратә аԥсуа бызшәа ала.

Аиԥш-зеиԥшу апҟара иаҭанакуеит иара убас раԥхьа иалхыз азеиԥш иурисдикциа аӡбарҭаҟәеи Арбитражтә ӡбарҭеи рыӡбаҩцәагьы.

Уи азы Жәлар Реизара адепутатцәа актәи аԥхьарала «Аӡбаратә мчразы» Аԥсны Аконституциатә закәан ахәҵач 94 аиҭакраԥәа аларгалеит. Уи Аԥсны аҳәынҵқарратә бызшәазы» азакәан иаԥәшәоит. Иарбоу азакәан инаԥәыршәаны, анорма-зинтә шәҟәынҵаԥәа роригинал бызшәаны иҟоу аҳәынҵқарратә бызшәа ауп.

Жәлар Реизара адепутатцәа аҩбатәи, ҵыхәаԥҵәалатәи аԥхьарала ирыдыркылеит «Еиҭамҵуа амазара акадастр азы» азакәанпроект.

Жәлар Реизара адепутатцәа актәи аԥхьарала Аԥсны иахьаҵанакуа агәалашәаратә банкнотԥәеи агәалашәаратә, аинвестициатә ԥараҿырпԥәеи ахархәарахь ралагаларазы» Аԥсны Азакәан аиҭакраԥәа ралагаларазы» азакәан апроект рыдыркылеит.

Аусшәҟәы неигеит адепутат Дмитри Маршьан. Иара иазгәеиҭеит иарбоу азакәан апроект хыԥәкыс иамоу Аԥсны Абанк ала уааӡа иҭыжьыз агәалашәаратә ԥараҿырпԥәеи абанкнотԥәеи иназыцҵоу аемиссиа иахҟьаны ахә амариахара аԥхьырҟәҟәаара ауп.

Есма Ҳагәышь Жәлар Реизара аӡбамҵала Гагра араионтә ӡбарҭа аӡбаҩыс дҟаҵоуп, Денис Ҵәыцьба – Аԥсны Ирейиҳаӡоу аӡбарҭа аӡбаҩыс.

Аиԥәышаҳаҭра – мап!

Изаамҵанытәым аилатәара

d Аԥсны иахьаҵанакуа Урыстәылатәи аиуристтә хаҿԥәа рганахьала аинвестициатә проектԥәа рынагӡаразы Аԥсни Урыстәылеи реиҳабыраԥәа рыбжьара Аиԥәышаҳаҭра аратификациа иазкыз Жәлар Реизара изаамҵанытәым аилатәара мҩаԥысит декабр 3 азы.

Жәлар Реизара Аиҳабы Лаша Ашәба иазгәеиҭеит, изаамҵанытәым аилатәара шаԥшьыргаз адепутатцәа, иара ихьӡала инарышьҭыз ашәҟәы ашьаҭала.

«Жәлар Реизара адепутатцәа гәыԥҩык аҳәара ҟарҵеит Аԥсни Урыстәылеи реиҳабыраԥәа рбжьара аинвестициатә Еиԥәышаҳаҭра аратификациа азҵаара иазкны Жәлар Реизара изаамҵанытәым аилатәара аԥхьараз. Арегламент инаԥәыршәаны, Жәлар Реизара хыцьара ишаны хәҵак алшара рымоуп Жәлар Реизара Аиҳабы иахь иарбанзаалак азҵаара иазкны изаамҵанытәым аилатәара аԥшьгаразы. Абри аԥхьара рнапы аҵаҩуп 19-ҩык, иазхон 12-ҩыкгьы. Убас иҟалеит, адепутатцәа реиҳараҩык абри аԥхьара рнапы аҵарҩит», – аххәаа ҟаитеит Ашәба.

Адепутат Дауҭ Хәытаба иатҵишьит аԥхьанатә абри Аиԥәышаҳаҭра дшаҿагылаз.

«Иахьагьы саҿагыланы сыбжьы асҵоит. Аха исҳәарц ҵахуп, араҟа узеигәырԥаша акгьы шыҟам. Даара иугәаԥхартә иҟам, Аԥсны ахаҭарнакцәа реиԥш, Урыстәылатәи Афедерациа ахаҭарнакцәагьы рнапы зҵарҩыз Аиԥәышаҳаҭра абас ҳазымнеир ада ԥсыхәа ахьҳамам. Урыстәыла – стратегиала ҳҩыза ауп, ҳара ҳзы даара акырӡа зҵазкуа тәылоуп. Агәра ганы сыҟоуп, еснагь абас ишыҟалауа, избанзар ҳаигәылацәоуп, ҵоурыхла ҳаиларсуп. Агәра згоит ҳшеилыркаауа, избанзар иахьа аӡбамҵа ҳадкылауа, раԥхьаӡа иргыланы ҳзызхәыцуа ҳтәылауаа роуп. Урыстәылангьы иара убасҵәҟьа дара ртәылауаа ирызхәыцуеит, абри аҭагылазаашьагьы еилыркаауеит», – иҳәеит Хәытаба.

Уи гәаанагараны иҳәеит, Ахада инапынҵақәа назыгӡо абри апроект шьҭахьҟа архынҳәра шихәҵаз. Ипозициа деилыркааua, Хәытаба иҳәеит:

«Аиҿкаараԥәа 14 Жәлар Реизарахь аԥхьара рнапы аҵарҩит... Аилатәарахь абри азҵаара анҵәыраагауа еснагь ҳтәылауаа рыҩнуҵҟа агәамҵ-хамҵра ахылҿиааueит.

(Алгарҭа 4-тәи ад.)

«Шәашьцәа ҳҳақәиҭразы ашьа карҵәон»

Ҭелла аицәажәара

d Аԥсны Ахада инапынҵақәа назыгӡо Бадра Гәынбеи Шьамтәылла Ахада Башар Аль-Асади ҭелла еицәажәеит.

Аԥсны жәлар рыхьӡала, хаҭала иара ихьӡала Бадра Гәынба Шьамтәыла ажәлари анапхгареи дышрыдгыло атәы иҳәеит, избанзар урҭ ааигәа аколлективтә мраҭашәара ҳәа изышьҭоу зыдгыло жәларбжьаратәи атеррористцәа еиҭах ирыԥәлеит.

«Ҳара хшыҩзышьҭрала ҳахәаԥшуеит шәтәылаҿы имҩаԥысуа, ҳрыдгылоит Шәара шәнапхгарала аԥәԥара иаша мҩаԥызго ажәлар. Шьамтәыла ажәлар ҳара иаҳҩызцәоуп, доуҳала иаҳзааигәоуп», – иҳәеит Бадра Гәынба.

«Агәра ганы сыҟоуп, Шьамтәыла ажәлар аӡәыкны Шәара ишшәыдгылауа, рҳәынҵқарра шеиԥәдырхауа.

Шәара, шәаб иеиԥш шәыԥсҭазаара азышәкит Шьамтәылатәи Арабтә Республика, Шьамтәыла ажәлар рыматҵ аура, арегион аҟны аҭышәынтәалара аиԥәырхара. Шәара шәыхьӡ аҭынчреи ашәарҭадареи реиԥәырхара иадҳәалоуп», – иаҵишьит Ахада инапынҵақәа назыгӡауа.

Бадра Гәынба агәра ганы дшыҟоу иҳәеит, Сириа ажәлари иаҳзеиԥшу адгылаҩ – Урыстәыла аҳәынҵқарра дуӡӡа иҟанаҵо адгылареи ацхыраареи рыла, закәанла иалху амчра иаҭаху зегьы шыҟанаҵауа Шьамтәыла адгьыл аҟны аҭынчра аҳра ауларц азы.

Ахада инапынҵақәа назыгӡо Шьамтәылатәи иҩыза иеиҳәеит, Шьамтәыла иҟоу ҳаҵҳаражәҳәаарҭала уаҟа инхо ҳцьынцьуаа рахь ихы ширхаз закәанла иалху ахада идгыларц, избанзар иара Шьамтәыла ажәлар рыҟәԥара иаша хадара азиуеит рҳәынҵқарра аиԥәырхаразы, аиаша адгыларазы.

Иара иганахьала, Шьамтәыла Ахада Бадра Гәынба ҭабуп ҳәа иеиҳәеит адгыларазы.

«Иҭабуп абарҭ ажәа ԥшӡаԥәа, ажәа дуԥәа рзы. Сара сзы аҵак ду амоуп Шәара шәҭелҵәҵәабжьы. Имариам абри аҭагылазаашьаҿы ҿыдала акыр иаԥсоуп аҩызцәа иҟарҵо адгылара – Урыстәыла, Аԥсны, Иран, егьырҭ атәылаԥәа», – иҳәеит иара.

«Атәылаԥәа жәпакы шәара ианшәыԥәыгәгәоз, ҳара ҳшәыдгылеит, избанзар еилаҳԥааuан шәара шәыдгьыл шәшаԥшәымацәоу, шәышиашоу. Иахьа убри аҩыза аҭагылазаашьаҿы шәҳадгылоуп», – иазгәеиҭеит Шьамтәыла Ахада.

Асад иажәаԥәа рыла, ажәларԥәа реиҩызара шьаҭас иаиуа апринципԥәеи аморали заҵәык роуп.

«Мраҭашәара иамаӡам апринципԥәа ракәзааит, аморал акәзаait. Урыстәыла Мраҭашәара аганахьала ахаангьы агрессивла ахы мҩаԥнамгацызт, аха дара иаҿкәымҵӡакәа Урыстәыла иажәлоит, иабашьуеит», – иаҵишьит Асад.

Шьамтәыла аԥыза игәаанагарала, иахьа иара итәыла иаԥәлаз ԥьара еиҿкаарак, мамзаргьы жәларык ирхаҭарнакцәаны иҟам.

«Урҭ зхаҭарнакцәоу мраҭашәаратәи амаҵура ҷыдаԥәа роуп. Ари Москва, Норд-Ост, Беслан ашкол, Крокус-Сити рҟны аҭынч уааԥсыра нзырҵәоз терроруп, – иҳәеит Шьамтәыла Ахада. – Урҭ ламыс рымаӡам, ирыздырӡом аицәажәара захьӡу, рыцҳарас иҟалаз, мацара еилыркааua, изыцәшәо амч ауп. Абри аҟнытә, рыцҳашьарада ҳарҿагылоит ҳтәылеи ҳажәлари рхаԥәиҭразы», – иҳәеит Башар Аль-Асад.

Шьамтәыла Ахада Бадра Гәынбеи Шьамтәыла иҟоу Аԥсны ацҳаражәҳәаҩи ҭабуп ҳәа реиҳәеит атәыла анапхгара ирыдгыларц адиаспора рахь аԥхьаразы.

«Шәара шәашьцәа ҳтәыла ахаԥәиҭразы ашьа карҵәон. Урҭ патриотцәа дуԥәоуп, Шьамтәыла иаԥсаҵәҟьоу атәылауаа роуп», – иҳәеит Асад.

Шьамтәыла Ахада иазгәеиҭеит ҷьара цхыраарак аҭаххозар, хымԥада Аԥсныҟа ихы ширхо. Аԥсны Ахада инапынҵақәа назыгӡои Шьамтәыла Ахадеи аҿеимадаразы еицәажәеит.

(Алгарҭа 2-тәи ад.)

Наира Сабекиа

Sputnik Аԥсны иахытцит жәа-шықәса

Аинформациатә қәыԥшыларәҿы

Альбина Жьиба

Аматцзура аиубилеи ахәтыраз инашьтын адныҳәаларақәа жәпакы. Урт рхыԥхьаӡараҿы ҳаҟан ҳаргьы, амедиагәыԥ «Аԥсныммедиа». Адныҳәаларақәа зегьы рҿы иазгәатан Sputnik Аԥсны зегь реиҳа ахархәара змоу, ауааԥсыра зызҿлымҳау информациатә хытцхыртаны ишыҟоу. Уи ус иҟаларцаз, жәа-шықәса ирылагӡаны аусура ду нагӡан, акырӡа аџьабаагьы адбалан.

2014 шықәса рзы Sputnik анаадыртуаз, раԥхьа аусура иалагаз дыруаӡәкуп Алина Жьиԥҳа. Лара уи аамта лгәаларшәо илҳәоит, Аԥсны аинформациатә матцзура ҿыц шаатуа раԥхьаӡа акәны илазҳәаз Инал Лазба шиаку.

Sputnik аханатә еиднакылеит хтак еицтазыршәуаз ауаа. Уи иабзоураны аусура ашьақәгылара мариахеит. Аԥхьатәи амшқәа инадыркны иахьа уажәраанӡа аус зуа ирҳәоит, аколлектив аҿы еснагь ишыҟоу аидгылара, аихатцгылара.

«Sputnik Аԥсны» аханатә аус азызуа лаҳасабала сгәы азыбылуеит даара. Еиҳарак сгәы иахәо уи ауп, хатала сара иназгаз зегьы иахьа уажәраанӡа ргәы ақәкны аус руеит – Бадраҟ Аӡәба, Рада Ажьиԥҳа, Саида Ажьиԥҳа, Анжелика Кьахьырԥҳа. Раԥхьатәи ҳнапхгаҩы Инал Лазба убас еиԥш тагылазаашьак аԥиԥон - имырхьакәа, аамта кьаҿк ала адырра ҿыцқәа гәнаҳкылартә еиԥш. Нас иаразнакала ҳахгьы иаҳархәартә. Еидикылаз аколлектив зегьы ҿарацәан, иахьа уажәшьта абжьаратә абиԥарахь ҳатцанакуеит ҳаиҳараҩык, аԥышәа аганахьала аизҳара ҳауит имаҷымкәа. Аматцзура ахәта даара аҿартбааит, акыр еитцытит уаалагьы, лшаралагьы, уи гәахәара дууп», - азгәалтоит Алина.

Алина авторс дамоуп Sputnik Аԥсны» апроект - «Ахьыуардын», аԥсуа бызшәеи, атоурыхи, акультуреи ирызку. Иара аԥсышәала ицәажәаз ателеграм-каналқәа ируакхеит. Ари хтыс дуун лара Алина лхата лзы, иааидкыланы аредакциазгьы.

«Ахьыуардын» аканал аартра аидеиа сызцәыртцит Аԥсны антытц санықала, ковид аамтақәа рзы. Аха усҟан итзыжьуа редакторс сыҟан, уи аматцуреи иарбанзаалак даҽа уски реилагӡара ауӡом, пшь-напык умамзар, ҩ-хык ухагылазар. Урыстәыла арратә операциа ҷыда ҳәа изышьтоу ианалага, есааира избо сҟалеит ажәабжькәа «сшырфоз», есыҽнытәи адунеи аикәшара хьӡашьа шамам. Сымч, сылша, егьа ихәыҷызаргьы, аӡәы имҩасуа иақәсырӡыр шыстахым. Даара акыр еидхәыцланы, сазааит смаҭзура аныжьра шыстаху. Иаартны иасҳәеит ҳнапхгаҩы Руслан Бганба иҟоу абри ауп ҳәа. Беилкааուп, аха уи ада бнапы злабкырц ибтаху акрыҟазар, аамта бымоуп, бхәыц аниҳәа, абри апроект идызгалеит. Дақәшаҳатхеит, даара адгылара ду ситеит, иахьагьы-уатцәгьы табуп ҳәа иасҳәоит», – лҳәоит лара.

Sputnik ахықәкы хадақәа ируакуп Аԥсны антытц инхо ҳаӡбахә раҳаратәы аҟатцара. Аԥхьаҩцәа ажәабжькәа ирласны, ишыҟатцәҟьоу рызнагара. Алина Аԥсны дшадҳәалоугьы, Москва дынхоит. Хтәылаҿы имҩаԥысуа зегьы Sputnik ала еилылкааует.

«Аԥсны иҟоу ажәабжькәа реилкааразы Sputnik хытцхырта хадас исымоуп, асоциалтә ҳақәа, ателеграм-каналқәа – аԥсышәалагьы урысшәалагьы. Аҩнусқәа санырҿу арадио-еиҿцәажәаракәа аҿаскуеит, аефиркәагьы бжьасыжьуам, уи сусура иахьсыднатцо азы акәым, уа сыҟоушәа сгәы иабоит. Аԥсны сшыҟамгьы, сакәыгам сусура абзоурала», - иазгәалтоит Алина.

Иҳәатәуп, Sputnik еиҟараны аԥсышәалагьы урысшәалагьы ицәажәо шинформациатә хархәагоу. Сынтәа иаԥтцан ателеграм-канал ҿыц, ҷыдала аԥсышәала ицәажәо ажәабжькәа рзы. Арадио акәзар, аурыс редакциеи аԥсуа редакциеи рсаатқәа еиҟароуп. Есыҽны, хә-саатк аефир ахь ицәыртцуеит ҩ-бызшәак рыла.

Sputnik - жәларбжьаратәи аматцзура «Россиа сегодня» иахәтакуп. Аофис хада Москва иҟоуп. Sputnik цәажәоит 32 бызшәа рыла. Аредакциақәа адунеи зегьы иалаԥсоуп, жәа-тәылак инареиҳаны рҿы иаартуп. Убри аан Урыстәыла Украина имҩаԥнаго иҷыдоу арратә аоперациа иаҳҟьаны, Мраҭашәаратәи аполитикцәа Sputnik ииашам аинформациа рыланартцәоит ҳәа ишьаны аусура ааныркылоит. «Sputnik Аԥсны» иаԥытцшит ари атагылазаашьа. Асоциалтә ҳақәак рҿы иҟаз рдаҟьақәа аркуп. Аматериалқәа раларҭцәаразы русура ахырхартақәа рыԥсахит. Еиҳарак хшыҩзышьтра зыртцо ателеграм- канал ауп. Уа ирымоуп 38 нызықьҩык инацны анапатцаҩцәа. Аԥсуа жәабжьтә канал акәзар, уажәоуп уи амҩа иананыла, рхыԥхьаӡара аизырхара иаҿуп. Иахьазы 360-ҩык ыҟоуп. «Ахьыуардан» ҩышықәса иалагӡаны 1 190 «ақәтәахьеит».

Еитә ахыԥхьаӡаракәа ртәы ҳазаатгылозар, жәа-шықәса ирылагӡаны, аматцзура асаит аԥсуа даҟьаҿы икьыԥхьуп 41 515 материал. Аурыс даҟьаҿы – 87 890. Уи адагьы Sputnik адаҟьаҿы иркьыԥхьуеит авидеоқәа, афотосахьақәа, аинфографикақәа. Урт зегьы аԥхьаҩцәа иаразнак ирылатцәоит. Иааидкыланы аматцзура аҿы аус руеит 40-ҩык рҟынӡа.

Sputnik Аԥсны жәа-шықәса ахытцра иазкыз аныҳәатә еилатәараҿы уи анапхгаҩы Руслан Бганба иазгәеитцеит, иамоу аҩаӡара зыбзоуроу уи аусзуҩцәа шраку. Зусура аанзыжьуагьы, дахьцалакгьы Sputnik инатаз аԥышәа ихы ишаирхәо. Иҳәеит, егьырт Аԥсны иҟоу ажурналистцәеи Sputnik аусзуҩцәеи ирыбжьоу аимадареи, аиҩызареи игәы ишахәо.

Sputnik аколлектив жәашықәса ахытцра рыдиныҳәаларцаз Москвантә дааит Жәларбжьаратәи аинформациатә матцзура «Россия сегодня» аредактор хада ихатыԥуаҩ Андреи Благодыренко. Иара иҳәеит, «Sputnik Аԥсны» аартра раԥхьатәи апроектқәа ишыруаку. Аҟәаҟа данааиуа дзыҿцәажәо ауаа Sputnik ахә ҳаракны иахьыршьо иара изы ишгәадуроу.

«Sputnik апроектқәа ируакуп Sputnik PRO - ҳԥышәа егьырт ажурналистцәа иахьрымахдо. Уи зыҟаҳтцогьы уи ауп, иааҳакәыршаны зыҩаӡара ҳараку ауаа аныҟалалак, ҳара ҳусзуҩцәагьы ирызҳауеит. Усҟан акьыԥхь збо зегьы даҽа гьамак аархәоит, ахатабзиарагьы ҳаракхоит», - иҳәеит Андреи Благодыренко.

Аԥсны ажурналистцәа реидгыла ахантәаҩы Руслан Ҳашыг Sputnik аусзуҩцәа дрыдныҳәало иҳәеит, есыҽны Sputnik дшацу. Дрыԥхьоит ажәабжькәа, дазызырҩуеит арадио.

«Sputnik шьақәгылеит. Аусзуҩцәа ҟазацәоуп. Урт аидгыла имҩаԥнаго аицлабракәа рҿы лассы-лассы иалкаахоит. Исгәаԥхоит «Ахьыуардын» - бызшәа цкьала иахьцәажәо, аматериалқәа шазнархио. Sputnik ҿырԥшыгоуп аԥсышәала ажәабжькәа рызнагараҿы», - иҳәеит Руслан Ҳашыг.

Ииашатцәҟьаны, жәашықәса ирылагӡаны Sputnik ҳтәылаҿы аус зуа аинформациатә хархәагақәа рыбжьара иаанакылеит акы иаламҩашьо атыԥ ҷыда. Ари аамта иалагӡаны аусзуҩцәа Аԥсны ахи-атцыхәеи иахьымнеиц тыԥ ыҟам. Есыҽны атәыла аԥсҭазаараҿы акрызтцазкуа ахтысқәа рызбахә аҳаара иазыхиоуп.

Ахантәаҩ ҿыц далырхит

Аизара ду мҩаԥысит

Ааигәа имҩаԥысит Аԥсны ашәҟәыҩҩцәа Рассоциациа изаамтаным аизара ду.

Арҿиаратә хеидкыла акыр шықәса инеиԥынкыланы напхгара аиҭон зыԥсҭазаара иалтцыз Аԥсны жәлар рпоет, академик Мушьни Лашәриа.

Аизара ду иалахәын ашәҟәыҩҩцәа Рассоциациа иалоу апоетцәеи, апрозаикцәеи, алитературатцаа ҩцәеи, апублицистцәеи реиԥш, уахь инаԥхьаз егьырт арҿиаратә, ауааж әларратә еиҿкаарақәа рхатарнакцәа, акультуреи аҟазареи русзуҩцәа.

Аизара ду аартуа дықәгылеит атцарауаҩ У. Аҩӡба. Минуҭктәи аҿымтрала М. Лашәриа дыргәаладыршәеит. Анаҩс уи далацәажәеит изаамтаным аизара ду ахықәкы.

Ассоциациа уаанӡатәи ахантәаҩы иԥсҭазаара дахьалтцыз инамаданы амш аусхәаԥштә аҟны иқәгылан ахантәаҩ ҿыц иалхра. Ажәалагалақәа рыҟатцараан инашьтын В. Занҭариа икандидатура мацара. Убри аҟнытә иазырызбеит иаарту абжьытира мҩаԥыргарц.

Ахеидкыла алахәцәа еицҿакны рыбжьы иртеит, ахантәаҩыс иалху В. Занҭариа. Иалхын иара убас хҩык еидызкыло агәаҭаратә комиссиа аилазаара.

Д. И. Гәлиа ихьӡ зху Аԥсуатҭцаара аинститут аиҳабы А. Ашәба даԥхьеит Ассоциациа алахәыла З. Ҟаноҟәа аизара ду ахьӡала иаалышьтыз адныҳәалара. Анаҩс ргәаанагаракәа рыцеиҩшауа, рзеиӷьашьаракәа рыла иқәгылеит: Урыстәыла ашәҟәыҩҩцәа Реидгылеи Аԥсны ашәҟәыҩҩцәа Рассоциациеи ирылоу абаза шәҟәыҩҩцәа О. Етлухов, Л. Шебзухова, Аԥсны ашәҟәыҩҩцәа Реидгыла ахантәаҩы В. Аԥҳазоу, ажурналистцәа Реидгыла ахантәаҩы Р. Ҳашыг, асахьатыхҩцәа Реидгыла ахантәаҩы В. Цьениа, ажурнал «Алашара» аредактор хада А. Лагәлаа, Ассоциациа иалоу апоет Б. Барцыц, аҿар рыхьӡала – апоет, апублицист А. Чхамалиа.

Аизара ду ахыркәшараан ашәҟәыҩҩцәа Рассоциациа ахантәаҩыс иалырхыз В. Занҭариа иртәз агәрагара итабуп ҳәа ахиҳәаит.

В. Баалоу

Ишьақәыргәгәоуп аусмҩаԥгатә хадақәа рплан

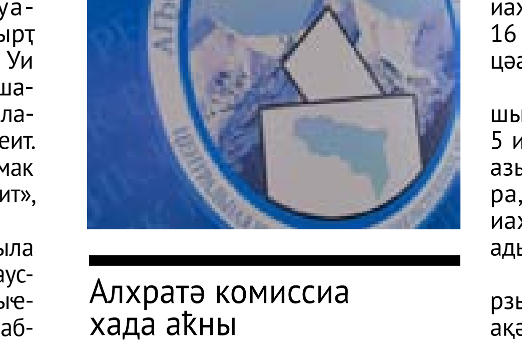

Алхратә комиссиа хада аҟны

Аԥсны Алхратә комиссиа хада ишьақәнаргәгәеит 2025 шықәса февраль 15 азы иазгәатоу аҳәынтқарра хада иалхрақәа разыҟатцареи рымҩаԥгареи ирызку аусмҩаԥгатә хадақәа Рымзартә план:

2024 шықәса декабр 17 инаркны 2025 шықәса ианвар 6 азынӡа ашәҟәы итарыҩуеит аԥшьгаратә гәыԥқәеи аполитикатә партиақәеи, Аԥсны ахадарахьы акандидатцәа ықәзыргыло;

Адокументқәа анрыдыркыла инаркны 10 мшы рыҩнутцҟала, аха алхрақәа рзынӡа 30 мшы шыбжьоу иахымгакәа, 2025 шықәса ианвар 16 азынӡа ахадарахьы акандидатцәа ашәҟәы итарыҩуеит;

Алхрақәа рыҽынӡа 10 мшы шыбжьоу, 2025 шықәса февраль 5 инаркны зегьы ирбарц-ираҳарц азы алхыҩцәа рсиақәа рцәыргара, абжьытара ианымҩаԥысуеи иахьымҩаԥысуеи рзы алхыҩцәа адырра рыртоит;

2025 шықәса февраль 13-14 рзы атыԥаҿтәи алхратә комиссиақәа еиқәыршәахоит алхратә бюллетенқәа рыла;

2025 шықәса февраль 15 азы 08:00 инаркны 20:00 азынӡа ахада иалхрақәа мҩаԥысуеит;

Алхрақәа рышьтахь хымш рыҩнутцҟала, 2025 шықәса февраль 18 азы алхрақәа еихыршьалоит, алтцшәақәа рзы аԥкаанӡа анапы атцаҩхоит;

Аԥкаантца рнапы анатцарҩы инаркны хымш рыҩнутцҟала алхрақәа реихшьалақәа кьыԥхьхоит;

Ҩынтәны абжьытара мҩаԥгахар ауеит 14 мшы ирхымгакәа.

«Шәашьцәа ҳхақәитразы ашьа картәон»

(Алгарта.)

Иара убас, Бадра Гәынба тел ла иҽиимеидеит Шьамтәылатәи Арабтә Республикаҿы Аԥсны ацҳаражәҳәаҩ. Абри атәы ааицҳаит адипломатиатә хатарнакра ахада Муҳаммад Али. Уи аҳәынтқарра ахада инапынтцақәа назыгӡо иеиҳәеит ҳазну аамтазы Шьамтәыла ишьақәгылауа атагылазаашьа атәы.

Муҳаммад Али ишазгәеитаз аиԥш, атагылазаашьа инагӡатцәҟьаны иахылаԥшуеит атәыла амчракәа, Урыстәылатәи арра-ҳаиртә мчкәа рыдгылара ала Шьамтәыла ар акәылаҩцәа рынаскьацара иаҿуп. Дамаск атагылазаашьа тынчроуп. Адипломат иажәақәа рыла, ҳазну аамтазы аинформациа ыҟаӡам аидысларақәа раан аԥсуа диаспора ахатарнакцәа ааха роуит ҳәа. Бадра Гәынба Шьамтәыла ажәлари анапхгареи дышрыдгыло атәы иҳәеит аҳәынтқарра асуверенитети атерриториатә акзаареи рыхьчара иазку рықәԥара иашаҿы.

Уахыки-ҽнаки – 15 миллион мааҭ

Апресс-конференциа

С. Сақаниа

Ааигәа Аԥсны Аԥыза-министр инапынтцақәа назыгӡо Валери Бганба амассатә информациа ахархәагақәа русзуҩцәа рзы имҩаԥигеит апресс-конференциа.

Валери Бганба дырзааҭгылеит Аԥсны аҳәынтқарратә биуџьет аҟнытә ауалафахәы рызшәареи, атәыла афымцалашара атагылазаашьеи ртәы. Актәи азтцаара далацәажәо иазгәеитцеит Аԥсны ауалафахәы рызшәаразы 2 миллиардк инареиҳаны ишатаху. Ҳазҭоу ашықәс нтцәаанӡа, Аԥсны атәылуаа фымцалашарада иаанымхарц азы, уахыки-ҽнаки Урыстәылантәи ироуа афымцалашара иахыршәаауеит 15 миллион мааҭ, киловаттк иартәоит – 4 маатк.

Аԥсны Аԥыза-министр инапынтцақәа назыгӡо Валери Бганба зегьы раасҭа ихадароу ҳәа иазиԥхьаӡоит Урыстәылантәи ироуа афымцалашара ахә ахшәаареи аҳәынтқарратә уалафахәы аанымкылакәа Аԥсны атәылауаа рызшәареи.

Убри инамаданы иаанкылахоит анхамҩатә харџькәа, еиуеиԥшым ахықәкытә программақәа рыхә ахшәаара.

Иналукааша атцеицәа ируаӡәкыз

Симон Басариа – 140 ш.

Еицырдыруа атцарауаҩ, ауаажәларратәи аполитикатәи усзуҩы Симон Пиотр-иԥа Басариа диижьтеи 140 шықәса тцит.

Зыԥсҭазаара ганрацәала еиларсу атоурыхтцаа ҩ, апублицист, артцаҩы Симон Басариа Аԥсны иналукааша атцеицәа дыруаӡәкын.

Симон Басариа диит 1884 ш. декабр 8 рзы иахьатәи Очамчыра араион Кәтол ақытан.

1897 ш. Аҟәатәи ашьхарыуаа ршкол даналга, иреиӷьу атцаҩы ҳәа дыԥхьаӡаны, Горитәи артцаҩратә семинариахь дрышьтуеит. Уаҟа итцара хиркәшоит 1902 шықәсазы, ртцаҩысгьы аусура далагоит Ҟәбантәи аобласт Касиевское ақытантәи ашкол аҟны, араҟа аурыс бызшәеи агеографиеи диртцон. 1903 ш. акәзар, Армавиртәи иреиҳау алагартатә тцараиуртахь диаргоит. Егьырт артцаҩцәа гәыԥҩыки иареи аиҳабыра шәырҿагылоит ҳәа ахара рыдыртцоит.

1910 ш. атехникатә дыррақәа Москватәи реилазаара аҟнытә жәлар рыртцаҩцәа ргәыԥ ду даланы аҳәаанырцә алагартатә классқәа рҟны атцара аиҿкаашьа тиццаауан. Нхыццкавказҟа даныхынҳә еиуеиԥшым ашколқәа рҟны аус иуан. Убасҟан ауп алитературагьы дазхьаԥшуа даналага. Екатеринодартәи ажурнал «На Кавказе» аҟны ицәыртцит Аԥсны Урыстәылатәи аимпериа алалара 100 ш. ахытцра иазкыз истатиа «Забытый край». Убри нахыс аттцаарадырра дазҿлымҳахеит. Кавказ итытцуаз атыжьымтақәа жәпакы ирнылон еиуеиԥшым истатиақәа. Аԥсны акәзар, истатиақәа анырҭон агазетқәа: «Сухумский вестник».

1917-тәи февральтәи ареволиуциа ашьтахь С. Басариа Армавиртәи ауааж әларратә шәартадара акомитет аилазаара далартцеит. Аԥсны – ижәлар гәакьа рмилаттә ҿиара аидеиақәа дрызҿлымҳахоит. Игәыгракәа адиҳәалон Кавказ ашьхарыуаа еидтцоу Реидгылеи Аԥсны Жәлар Рсовети. Аха хара имгакәа иполитикатә дунеихәаԥшра иԥсахит, Асовет дацәхьатцит, аменшевиктә диктатура даҿагыланы ақәԥара аԥшьигоит. 1918 ш. февраль азы Аҟәа Аԥсны Асовет мчра ашьақәыргылара аҽазышәара ашьтахь Арра-револиуциатә комитет далалоит. Аха иаарласны ҩаԥхьа Нхыц-Кавказҟа дцоит. 1920 ш. декабр мзазы ауп Аԥсныҟа даныхынҳәыз. Амала ақыртуа мчракәа рҟнытә игәиҽаныртцахьан иполитикатә усура иацимтцарц азы.

1921 ш. март азы Аԥсны Асовет мчра анышьақәгыла С. Басариа атцара Жәлар ркомиссариат аҟны аусура дрыдыркылеит. Аԥсны амилат-ҳәынтқарратә шьақәгылашьа азы абольшевикцәа раԥхьатәи ршьаҿақәа дрыдгылеит. 1921 ш. март 31 рзы Аԥсны ихьыԥшым Асоветтә Социалисттә Республика ҳәа ирылаҳәан. 1921 ш. ноиабр 16 рзы РК-П(б) Ацентртә Комитет Кавбиуро иазханатцеит Аԥсны економикалеи политикалеи ихьыԥшым еиҿкаараны ашьақәгылара. Убри нахыс, 1921 ш. декабр 16 рзы ССР Қырттәылеи ССР Аԥсни рыбжьара аидгылатә еиқәшаҳатра бжьатцан, уи ашьатала ареспубликақәа рҽеидыркылеит афедерациатә ҟазшьа аманы.

Аԥсны Асоветқәа актәи реизара ду аделегатс иҟаз С. Басариа ареспубликақәа реидылара даҿагылеит, анаҩсгьы политикала реизааигәатәра дадгыломызт. Ари атагылазаашьа Аԥсны ахьԥшымра ашәартара итанаргылоит ҳәа дахәаԥшуан, ҳтәыла аетно-демографиатә тагылазаашьагьы аԥсахуеит ҳәа иԥхьаӡон. Иара идунеихәаԥшреи амчракәа русуреи анеиқәымшәоз иаахтны игәаанагара иҳәон. Аханатә еиԥш, С. Басариа артцаҩратә усуреи атәылаҿацәттцаареи инапы рылакын, атоурых-етнографиатә тцакы змаз аԥшаарақәа мҩаԥигон.

1923 ш. итижьит аԥсуатцтцаара иатцанакуаз ашәҟәы «Аԥсны агеографиатә, аекономикатә, аетнографиатә еизыҟазаашьақәа». Ари атыжьымта иаанарԥшуан С. Басариа Аԥсны атоурых азтцаатәы иазкны Аԥсни Қырттәылеи реизыҟазаашьаҿы идунеихәаԥшышьа, иагьышьақәнаргәгәон Аԥсны ахыԥшымра азин шамоу.

1925 ш. аттцаарадырра Аԥснытәи агәыԥ аԥсуаттцаара асекциа напхгара аиҭон. Иԥсҭазаара атцыхәтәантәи ашықәсқәа раан С. Басариа Қырттәыла артцаҩцәа реитазыҟатцара аинститут Аԥснытәи афилиал аиҳабыс дыҟан.

С. Басариа харада ахара идыртцеит. Қырттәылатәи НКВД Арратә трибунал иаркыз аилатәараҿы иреиҳаз ахьырхәра – ашьра иқәыртцеит. Аԥсны атцеи хьӡырҳәага иԥсҭазаара ҿахтцәеит 1942 шықәса маи 27 рзы. 1958 ш. август 7 рзы СССР Иреиҳаӡоу Аусӡбарта арратә коллегиа иаднакылаз аӡбамтала дыриашан.

Симон Пиотр-иԥа Басариа инапы итцихх ьаз аусумтақәа еиуеиԥшым аамтақәа рзы хазы шәҟәқәаны итыжьын.

В. Ажәанба

Ацқьа Иоанн Ахьҿы иԥсыбаҩҟәыхқәа

Аԥснытәи Аиашахатцаратә Уахәама – ҳамтас

Аԥснытәи Аиашахатцаратә Уахәама ҳамтас иартеит Ацқьа Иоанн Ахьҿы еицакра зқәым иԥсыбаҩҟәыхқәа. Ари амшхәыбзазаратә миссиа анагӡаразы Аԥсныҟа даант ҳџьынџьуаҩ Владимир Какоба.

Владимир Какоба иажәақәа рыла, Ацқьа Иоанн Ахьҿы иԥсыбаҩҟәыхқәа Италиантәи иааган, анаҩс урт Испаниаҟа идәықәтцан, атцыхәтәаны, Анцәа иџьшьаны Аԥсныҟа аагара алыршахеит.

«Истахын Аԥсны цхыраарак астарц, истахын ҳагьыл аҟны зыԥсҭазааратә мҩа хзыркәшаз Иоанн Ахьҿы иԥсыбаҩҟәыхқәа араҟа наунагӡа иаанхарц. Урт Аԥсны атынчра ашьақәгылара иасимволхароуп. Ихашәымтцар ҟалап, исыздырӡомызт Аԥсныҟа сааранысаныҟаз, аха абтцарамза 16 рзы абилетқәа анаасхәа ашьтахь, ас еиԥш иҟаз иуадаҩыз атагылазаашьа аилашымтаз, ҳшымгәыӷзоз иаарласны атышәынтәалара ҟалеит, азтцаара тынчмҩала изхахеит», – иҳәеит Владимир Какоба.

Ҳара ҳџьынџьуаҩ уажәаԥхьагьы ас еиԥш иҟоу анапынтца анагӡаразы Аԥсныҟа даахьан. Уаанӡа иара VI ашәышықәса иатәу Анцәа дзыхшаз Ацқьа Мариа лылацәеиқәыԥсара Аныхабаахь иԥшьоу абер Нил Столобенски еицамкуа иԥсыбаҩҟәыхқәа, аазабхгаҩы, ахәышәтәҩы Пантелеимон, Ацқьа Трифони аԥшьаҩы Спиридон Тримифунтски еицамкуа, зҿаҳәатәы ҟалоз Ацқьа Илиа рыбаҩҟәыхқәа Агәызера игылоу ауахәама иатахьан.

«Схала схы адтца астаӡом. Иахдыруеит, иҟалап Анцәа амҩа сықәитцозар ари амиссиа анагӡаразы. Ари аус сыцааиуеит, даарагьы гәахәара дула инасыгӡоит. Бзиа избоит сыԥсадгьыл Аԥсны. Москва сшынхогьы, ахаангьы исхаштӡом сыԥсадгьыл. Есыҽны схәыцракәа араҟа, сыжәлар, сҩызцәа, стынхацәа, исзааигәоу ауаа ирыцуп», – иазгәеитцеит Владимир Какоба.

Ацқьацәа рҟәыхқәа риагареи рытареи есымша еиԥшӡам – зны-зынла урт џьара аҳәааныртцәтәи атәылақәа рҿы, Европа, зны-зынла Урыстәыла иаахәахәоит, мамзаргьы аитныԥсахлара аҳасабала, ҳамтас атарала уҳәа ҳнапаҿы иҟалоит. Владимир Какоба ишеитцеиҳәаз ала, зегьы Анцәа илпҳа-игәыԥхала избахоит.

Агәызера аҳаблаҿы игылоу зҿаҳәатәы ҟалоз Ацқьа Илиа Иныхабаа ахылаԥшҩы аиереи Далмат Гоԥиа Аԥааимбар Михаил зхадараҿы дыҟоу, ицәеижьдоу жәҩантә мчқәа раҳатыр азы Аиашахатцаратә уахәама иазгәанато аныҳәа зегьы ирыдиныҳәалеит, анаҩс Анцәа игәахәтәы назыгӡо Владимир, Ацқьа Иоанн Ахьҿы иеицамкуа иҟәыхқәа ахьааигаз азы итабуп ҳәа иеиҳәеит: ишыжәдыруа еиԥш, Ацқьа Иоанн Аԥсны дыҟан, уи даныԥсуаз атцыхәтәантәи иажәақәа ракәын: «Анцәа иџьшьоуп зегьы!»

Аиереи Далмат ишеитцеиҳәаз ала, дарбаанзаалак идыруазароуп аамтала адгыыл дшықәу, ауаҩы даныԥсуа, уи ицәеижь «Иԥшьоу Аҩыра» ишаҳәо еиԥш, «адгьыл иалтцыз адгьыл ахь ицоит».

«Аха рыԥсы танатцы здоуҳатә мчи Анцәа гәыкала изыҟазаареи аазырԥшыз ҷыдала алкаара рыхәтаны иҟалоит. Урт рцәеижьхәтақәа имбаауа, еицамкуа ҟәыхқәахоит. Урт зеиқәдырхо убри ауп, анцәа дхазтцо зегьы адоуҳатә мчы, абзиахара, амшхәыбзазара роурц азы», – иҳәеит иара.

Аԥсны иҟоу Амшынеиқәатәи аказакцәа рырхәта арратә атаман, ахатәгәаԥхарауаа еидызкыло ауааж әларратә еиҿкаара ахантәаҩы Вадим Мироненко адинматцзуҩцәа Аԥсны иҟоу Амшынеиқәатәи аказакцәа рырхәта Ацқьа Гьаргь Иџьар аҩбатәи аҩаӡара амедалқәа шранашьахо атәы иҳәеит. Амедалқәа ранашьара Анцәа дзыхшаз Казантәи Ацқьа Мариа лныхачаԥа Амши Урыстәылатәи Афедерациа ажәлар ракзаара Амши иадҳәалахеит. Уи зызбахә ҳәоу ауааж әларратә ԥсҭазаараҿы рлагала атцакы аанарԥшуеит.

Ацқьа Гьаргь Иџьар аҩбатәи аҩаӡара амедалқәа ранашьахеит амонахԥшьаҩы Иоанн Свинухов, аиереи Никита Адлеиба, амонахԥшьаҩы Давид Гәазаа, иара убас ҳџьынџьуаҩ Владимир Какоба, аиереи Далмат Гоԥиа. Амитрополит Каширски Феогност имаӡаныҟәгаҩ-ицхырааҩ Сусанна Чабалырхәа «Аԥсны Аҳәынтқарра атәылахьчара Аминистрра 30 шықәса ахытцра» амедал ланашьахеит.

Ацқьа Иоанн Ахьҿы еицамкуа иҟәыхқәа атара ашьтахь, ауахәама атааҩцәа, уи азы агәазыҳәара змаз зегьы аҟәыхқәа зтоу ахьыԥшьа ҳатырла ахькьысреи агәызреи рзы алшара роуит.

Цандрыԥшь аҳаблан аԥсуа школ

Аитҭашьақәыргылара мҩаԥысуеит

Аманда Анталаа

Аԥсны анапхгара ҷыдала ахшыҩзышьтра артоит атцарадырра асистема аҿиареи абызшәа аиқәырхареи. Ари аҳәынтқарратә программа аҳәаақәа иртагӡаны, ареспублика иахьатцанакуа атцараиуртақәа рыргылареи реитҭашьақәыргылареи ирыдҳәалоу аусуракәа маҷымкәа имҩаԥысуеит.

Урт аобиектқәа ируаку акы акәны иҟалеит 1992 шықәсазы зусура нкылаз Гагра араион Цандрыԥшь аҳабла аҿы игылоу ашкол ахыбра. Аҳаблаҿы инхо ауааԥсыра акыр шықәса тцуеит аԥсуа школ хымԥадатәиуп ҳәа азтцаара шьтырхуеижьтеи.

Цандрыԥшьтәи аҩбатәи абжьаратә школ аҿы аԥсуа сектор аартуижьтеи 30 шықәса штцуагьы, атцаҩцәа рзы атыԥ азхом, уи атцаратә процесс акырӡа иаруадаҩеит.

«Убри аҟнытә Гагра администрациа Ахада Иури Хагәышь иҟаитцаз ацхыраара иабзоураны араионтә биуџьет аҟынтәи 350 миллион аԥара азоужьхеит ари ашкол ахыбра аитҭашьақәыргылара. Гәык-ԥсык ала агәра аагоит аусура шаанкыламхо, иаарласны ари ашкол ҳаамтазтәи астандартқәа зегьы ирықәшәартә аусура ишалаго,» - ҳәа инатцшьны иазгәалтцеит Гагра араион атцара аҟәша аиҳабы Мадина Ажьиба.

Аргыларатә усуракәа рнапхгаҩы Рамаз Нармания иажәақәа рыла урт хыркәшахоит цәыббрамза 2025 шықәсазы.

«Уажәазы ашьыхратә усуракәа зегьы хыркәшоуп. Ахыби аԥенџьыркәеи ԥсахуп. Аитҭашьақәыргыларатә усуракәа зегьы аихшантца инақәыршәаны инаҳагӡап ҳәа агәыгра ҳамоуп», - иҳәеит Р. Нармания.

Цандрыԥшьтәи ашкол аитҭашьақәыргылара – ари ашкол ахыбра аитҭашьақәыргылара мацара акәӡам иаанаго, уи атцаратә инфраструктура аҿиареи, аԥсуа бызшәеи, акультуреи реиқәырхаразы акыр зтцазкуа шьаҿоуп. Еитҭашьақәыргылоу атҭамцқәа рыҩнутцаҟа атцарашықәс ҿыц алагара артцаҩцәеи атцаҩцәеи рзы атрадициақәа реитарҿиареи, амилаттә хаҿра аргәгәареи ирсимволны иҟалоит.

Ахра Анқәаб

Гугуца Цьыкырба

Вахтанг Аԥҳазоу

Аԥсаӡқәа еиқәырхатәуп

Ахылаԥшра аҭахуп

Елана Лашәриа

Ауаҩы дахьызнеиуа аҭыԥқәа рҿы изызҳауа, апихта ҳәа изышьҭоу аԥсаӡхкы ахшьаара ҳабнақәа рҭагылазаашьа ашәарҭара иҭанаргылоит. Аҭла дуқәа рыхҵәараан иаҭиааугьы аԥхасҭа аиуеит. Иааидкыланы ари аҭагылазаашьа апихтеи еиҳа хыԥхьаӡарала имачу аԥсаӡцқьеи реизҳара ашәарҭара ду иҭанаргылоит. Аԥсны аԥсабаратә мазара аиқәырхара зуалԥшьоу аҳәынҭқарра мацара акәӡам, дарбанзаалакгьы араҟа инхо ихдырра даанкылозар, аԥсабара иаԥырхаго инамырҟаҵозар ахәҭоуп. Аха, ибзианы иҳаилкаарҭоуп, иаҳҳәои иҟаҳҵои еснагь еиԥш араҟагьы ишеиқәымшәо.

Ашықәсҿыцазтәи аныҳәамшқәа рыламҭалазы есышықәса еиԥш Абнанхамҩазы Аҳәынҭқарратә усбарҭа ауаажәларра рахь ааԥхьара ҟанаҵеит. Ашықәс Ҿыц аныҳәамшқәа рзы аԥсаӡ ахҵәара шыҟамлогьы, аҩназы мацара ҳәа акәымкәа, аҭира хықәкыс ирыманы ихызҵәо маҷыҩӡам. Закәанла азин рымамкәан аԥсақәа хызшьааҩа раанкыларазы аекологцәеи, абнатә нхамҩа аусбарҭа аусзуҩцәеи, амҷратә усбарҭақәа рхаҭарнакцәеи аҷаԥшьаратә гәыԥқәа аԥҵаны амҩақәа рҿы агәаҭарақәа мҩаԥыргоит. Аҳәынҭқарратә абнатә нхамҩа аиҳабы ихаҭыԥуаҩы Камо Мелкумов ишиҳәаз ала, ареидқәа ирылагӡаны иаадырԥшуа аилагаракәа маҷӡам. Аҭагылазаашьа еиҳагьы иуадаҩхоит аныҳәа анааигәахалак, аҵьармыкьақәеи амҩадуқәеи рҿы аԥсаӡқәа рыҭира иаҩалагалак. Акырынтә иааныркылахьеит Урыстәылантәи иааргазшәа ҳәаны аҭыԥан ихшьааз аԥсаӡқәа зҭиуа. Убри аҟынтәи зегьы ирхадароуп аԥсаӡ аҭиразы иаҭаху ашәҟәқәа рымазаара. Урҭ рыбжьара иҟазароуп аҭитә ахьынтәиаагоу аҭыԥ ахьарбоу ашәҟәы, уи мҳәырла ишьақәырӷәӷәазар ауп. Иақәнагоу акьаадқәа еиқәыршәаны измам ахарапса иқәыртоит. Ахарапса шьақәгылоит ихҵәаз аԥсаӡҭлақәа рхыԥхьаӡареи, роуреи, рыҭбаареи ҳасаб рзуны.

Камо Мелкумов иазгәеиҭоит асеиԥш гәымбылҵьбарала зхыԥхьаӡара рацәам аҭлақәа рызнеира иахҟьаны уаанӡа аасҭа еиҳа ишмаҷхаз, шықәсҟәак раԥхьа аҭагылазаашьа акырӡа еиҵәан. Уажәгьы зынӡа ахҵәара иаҟәыҵит ҳәа акәӡам, аха иахьхырҵәо аҭыԥқәагьы маҷхеит, ирымоу ахылаԥшрагьы еиҳа ирӷәӷәоуп, уи анаҩсгьы аҳәаанырцәтәи ааӡарҭақәа рҟынтәи иаазго рхыԥхьаӡара еиҳахеит. Урҭ аҭыԥан ихызшьааауа аконкуренциа ду рырҭоит.

Араҟа иҳәатәуп еиҳаракгьы аԥсаӡқәа рыхҵәара ахьауа ҳәа иалкаау аҭыԥқәа ишреиуоу Гагратәи ахырхарҭа, Мамзышьха ашьха, Цандрыԥшь, иара убасгьы Гәылрыԥшь араион Кәыдырҭа иахьаҵанакуаз уаанӡа ирацәаны ихырҵәон. 2019 ш. рзы Кәыдрытәи аҩхаа милаҭтә ҳәырԥсарраны ианыҟарҵа уахь аҭалара еиҳа иуадаҩхеит, иргылан агәаҭара - аушьҭратә ҭыԥ, уахь ҷыдалатәи азин умамкәан узҭалаӡом. Ари аҩыза азнеишьа азҵаара аӡбара ӷәӷәала иацхрааит.

Ҳтәылаҿы раԥхьаӡа акәны, аԥсаӡқәа рыхҵәара иацу ашәарҭара аӡбахә шьҭырхит 2015ш. рзы аекологцәа. Уаанӡа, аминистрцәа реилазаара акәҵара инақәыршәаны абнанхамҩазы Аҳәынҭқарратә усбарҭа ашколқәеи, аҳәыҷбаҳчақәеи егьырҭ аҳәынҭқарратә усбарҭақәеи Ашықәс ҿыц азы аԥсаӡқәа рыла еиқәнаршәон. Иуҳәозар быжьшәы ԥсаҭла инарзынаԥшуа аныҳәазы ихырҵәон шықәсык аҩнуҵҟа. Аха, абнақәа реиқәырхара атема анышьҭыҵ, абнақәа рыԥсаӡтә маҟа ҳәа изышьҭоу, ирҿыкәаршоу аԥсаӡтә цәаҳәа аиҭашьақәыргыларазы рыԥҟара зынӡаск иаанкылан. Камо Мелкумов иажәақәа рыла, уи аҭагылазаашьа иахьынӡацхрааз, мамзаргьы иалшама аԥсаӡтә маҟа аиҭашьақәыргылара аҭәы аҳәара заацәоуп. Избан акәзар, аԥҟара ааныркылеижьҭеи иҵуа жәашықәса заҭәык роуп, ари аамҭа даара имаҷуп аԥсаӡ азҳара азҵаараҿы. Иԥсабаратәу аҭагылазаашьақәа рҿы изызҳауа аԥсаҭлақәа метраки бжаки аура роурц азы ирхыҵроуп хынҩажәа, хынҩажәи жәаба шықәса. Шамахамзар абнадуқәа рҟны аԥсаӡқәа реиҳа еиҳау аҭлақәа рышәшьыра иҵагылоуп. Амра анырзымха, адацқәа ирыхәҭоу азырҳага маҭәашьарқәа анышә ианырзалмыцәцәаа, рызҳара хьысхахоит. Убри аҟынтәи аԥсатә бнақәа реиҭашьақәыргылара азҵаара ԥшьынҩажәа шықәса рҟынӡа зҵазкуа еҳәароуп.

Ҳтәылаҿы изныкымкәа иқәгылахьеит аԥсаӡ ааӡарҭақәа раартра азҵаара. Аамҭак азы рҽазҵәылхны иашьҭан, уи аҭыԥгьы азыԥшаан. Кәыдырҭа аганахь иҟоу ақыҭақәа Ажәареи Чҳалҭеи рҿы аҭыԥ рзалхын. Камо Мелкумов иажәақәа рыла, усҟан аҭыԥ азалхра машәыршәа иҟамлеит. Арҭ ақыҭақәа шьҭоуп хәышә, фышә метра амшын инахыкны иҟоу аҳаракыраҿы. Аҳауатә ҭагылазаашьа аԥсаӡқәа зышьцылахьоу еиуоуп. Ури аҟынтә аҭыԥ рнаалоит. Аха, араҟа иҟалаз, уи аҩыза ааӡарҭа аартра имаҷымкәан аԥара аҟәхарцьтәуп. Уи иахҭынҵоу аргьежьра жәаҩа шықәса рҟынӡа аҭахуп. Уи аҟара аамҭа иԥшуа абизнесуаа макьана иҵәырымҵӡац. Абраҟа иҳәатәуп, ааӡарҭақәа рҿы аԥсаҭлақәа рзы зегь рааста иманшәалоу аҭагылазаашьақәа шаԥҵоу. Убри аҟынтә дара абнаҿы аасҭа акырынтә иласны ирызҳауеит. Жәохә шықәса зхыҵуа ааӡарҭаҿы изызҳауа аԥсаӡ ҩ-метрак рҟынӡа инаӡоит.

Аԥсаҭлақәа рыхҵәара анаанкылаз ашьҭахь, дук хара имгакәан Аԥсныҟа Урыстәылантәи иҭаргало иалагеит ааӡарҭақәа рҟынтәи иааргоз аԥсаӡԥшӡақәа. Уажәшьҭа здацқәа зҳаз абизнес аԥыҩлара уадаҩхоит. Убри аан иҳәатәуп, иаарго аԥсаӡҭлақәа рынҵыра зынӡа ишмаҷу, аҩны аҩнуҵҟатәи аԥхарра рыԥсаӡкәыцқәа канаԥсоит. Мышқәак рыла амахәқәа ирҿаз аиаҵәара нкаԥсаны, иҵәҳәӡа иааԥшуеит. Абнанхамҩа аусбарҭа аиҳабы иҳаҭыԥуаҩы Камо Мелкумов иҳәоит анҵыра аганахьала аԥсаӡцқьа аасҭа апихта ҳәа изышьҭоу ахкы акырӡа еиҕьны аԥхарра шаҷҳауа.

Ҳаамҭазы, адунеи аҿы иласны иҵәырҵуа атехнологиақәа алшара ҟарҵеит иԥсабаратәым, аха абнаҿы ихҵәаз иузеиҩымдырааyа еиԥшу аԥсаӡқәа раахәаразы. Аиашазы рыхә зынӡагьы имариаӡам, аха ахархәара рымоуп жәа-шықәса рҟынӡа. Урҭ рыхә жәантә иушар ихҵәоу аԥсаӡ ахә аасҭа акырӡа еиҵаны иартәоит. Иахьыԥшӡоу анаҩсгьы азауад иҭнажьуа аԥсаӡ аԥсабара иаԥырхагам, ҳара ҳабнақәа рҭагылазаашьаҿы уи даара аҭак ду амоуп. Ишьыжәдыруа еиԥш, аԥсатә бнақәа апланета аԥсы злеивнаго арыԥхақәа ҳәа рзырҳәоит. Ҳазхьҿхәо ҳаԥсабареи аҳауа зҩыдеи зыбзороу абнақәа ирхылаԥштәуп. Араҟа ажәеи ауси еимадазароуп, аҳәара мацара акәымкәа усла анышьақәырӷәӷәахалак иҟалоит алҵшәагьы.

Абраскьыл ихылҵшьҭра иреиуоу

Агәамчи аилҟьареи анеицу

Ахра Анқәаб.

Жәытәӡа аахыс ҳтәыла бейоуп агәымшәареи, аилҟьареи, агәаҕьреи згым аҵеицәа рыла. Иарбан аамҭазаалак ҳажәлар ирылиааyан еиуеиԥшым аспорт хкқәа рҟны зыхьӡ ахара инаҩуаз аҟазацәа. Иаҳҳәозар: Руслан Ҭаркьыл, Витали Дараселиа.., иахьагьы еиҵагыло абиԥара мҩақәызҵо Ахрик Цәеиба, Денис Царгәыш уҳәа жәаҩыла. Убас, дшыхәыҷыз аспорт – хықәкыла абокс иазҿлымҳахаз, уи ахкы аҟны изныкымкәа адунеи аҿы зыхьӡ гахьоу дреиуоуп Аԥсны аҵеи Харитон Агрба. Уи, ишдыру еиԥш, иаҳхысыз амза алагамҭазы, Самара ақалақь аҿы жәларбжьаратәи аҩаӡара змоу аиндаҭларақәа руак қәҿиарала ихыркәшаны, аилазаара WBA аԥхьахә хада ҿышәалатәи «азышәарыцаҩцәа» дырыаӡәкхеит.

Харитон Агрба аҽазыҟаҵаракәа рҟнытә иԥсшьарамшқәа ирылагӡаны, арҭ амшқәа рзы даҭааит иԥсадгьыл гәакьа. Араҟа уи идныҳәалеит, аԥхьаҟагьы аҟәҿиаракәа изеиӷьашьаразы изеиҿкаан аиԥыларақәа жәпакы.

Ноиабр 25 рзы Харитон днаԥхьан Аԥснытәи аҳәынҭқарратә университет ашҟа. Аҵараиурҭа аректор, зхаҭагьы зҿара аамҭа аан ари аспорт хкы аҟны аихьӡара ҳараккәа аазырԥшхьоу, абокс азы жәларбжьаратәи аӡбаҩ ҳәа аҩаӡара заҭәашьоу, академик Алеко Алықьса-иԥа Гәарамиа: «уара уиааира Аԥсны абокс, иннеизакны аспорт зегьы арҿиараҿы зыхә ҳаракӡоу лагаламҭоуп, анаҩсгьы еиҳау аԥхьахәқәа уаҭәашьазааит» ҳәа дидныҳәало агәаларшәаратә ҳамҭақәа ианеишьеит. Анаҩс, аиԥылара иацҵан аҵараиурҭа акттә зал аҟны. Уаҟа Харитон дрылацәажәеит ибҩарҵәыратә ԥсҭазаара ашьақәгылараҿы ихадароу ҳәа иаликааyа аамҭа хҵәаха хадақәа, азал ҩынзырҭәааз астудентцәа рзҵаарақәа рҭак ҟаиҵеит. Адырҩаҽны, ноиабр 26 рзы жәларбжьаратәи аҩаӡара змоу Урыстәыла аспорт азҟаза, Аԥснытәи абаксиор қәыԥшцәа рзы «аҟаза-класс» мҩаԥигеит, Владимир Маршьаниа ихьӡ зху атлетика хьанҭеи, аиқәԥареи, абокси Ареспубликатә хәыҷтәы-қәыԥштә спортшкол аҟны.

«Зегьы шәбара гәыкала сеигәырӷьоит, игәахәара дууп еизҳауа аҵеира шәахьтә абокс иазҿлымҳау шәахьмаҷҩым. Шәаԥхьаҟа ишәзыԥшу рацәоуп, шәхы аус адыжәулалароуп шәмаашьаӡакәан. Шәгәазыҳәара ихымԥадатәны агәра жәгалароуп, шәацәхьамҵроуп шәыгәҭакы» ҳәа хиркәшеит, абокс азы акыр жәларбжьаратәи аҩаӡаракәеи, ахьӡ ҳараккәеи ирыԥсахахьоу Харитон Агрба иеиҵбацәа ирзынархаз иажәа.

Лахҿыхрала имҩаԥгаз «аҟазакласс» ашьҭахь, аҿари аспорти русқәа рзы Аҳәынҭеилакы ахантәаҩы Ҭарашь Ҳагба Харитон Агрба инапаҿы иитеит «Жәларбжьаратәи аҩаӡара змоу Ареспублика Аԥсны аспорт азҟаза» ҳәа ихҵаз аҳаҭыртә хьӡы зырҵабыргуа аршаҳаҭгеи адырга ҷыдеи, иара убас Аԥсны ауаажәларра рыхьӡала ианашьан аԥсуа ихаҭара шьақәзыргәгәо адырга ҷыдақәа (атрибутқәа) ҳәа иԥхьаӡоу ируаку аҳәызбеи ахҭырԥеи.

«Иҭабуп даара, ари аҩыза адгылара даҽазныкгьы агәра снаргоит сызқәу амҩа шиашоу, сылшара хәыҷгьы хаҭабзиарала анагӡара сшаҿу, уи ҳәарада, сымчқәа ҩбанатәуеит» ҳәа иқәгылара хыркәшо, Харитон Агрба аспортшкол ҳамҭас иеиҭеит «исзазԥхьагәаҭоу аиндаҭларақәа рзы аҽазыҟаҵаракәа рҟны исшәысҵало кьаҿ маӷрахҵәоуп (футболкоуп) ари, иԥысшәахьеит изныкымкәа «амшьҭа» бзиоуп, уи ԥшӡала шәаргьы аҟәҿиаракәа шәзаанагалааит, ари азал аҟны зҽазыҟазҵо зегьы» ҳәа зхиҳәааз иҵәашәҭатәы.

Ҳажәлар зегь рыхьӡала даҽазныкгьы изеиӷьаҳшьап Абраскьыл ихылҵшьҭра ируаӡәку Харитон Агрба агәамчи, алшареи, аихьӡара ҳаракӡақәеи.

Аиқәышаҳаҭра – маԥ!

(Алгарҭа)

Аӡәырҩы аҭел исзасуан, интересс ирыман: «иаалырҟьан уи рыдыркылар» иҟаларызеи ҳәа, – иацитеит адепутат.

Адепутат Демур Гогиа иазгәеиҭеит, Аиқәышаҳаҭра анапы шаҭаҩыз адепутатцәа ргәаанагара ҳасаб азымузакәа.

«Иахьа аӡбамҭа ҳадаҳкылоит, ауаа еилыркаароуп абри аҩыза Аиқәышаҳаҭра ҳзаҿагылауа, ҳара ахақәгәыӷшьа, ҳхала аншьа-анҵышьа ҳҵароуп», – иҳәеит иара.

Жәлар Реизара Аиҳабы ихаҭыԥуаҩ Асҭамыр Аршба иазгәеиҭеит, зегьы алшара шрымаз Аиқәышаҳаҭра ахцәажәаразы, аха Жәлар Реизара аӡбамҭа зегьы рыла ишәаны-изаны ишазнеитәу.

«Зегьы ҳрацәажәеит. Аӡәгьы изҳәашам аивнестициақәа – цәгьоуп, мамзаргьы иаҭахым ҳәа. Сгәаанагарала, абырҗәы абри азҵаара абасала ҳазнеишьа зынӡаск иалыршатәымызт, насгьы абри азҵаара аганахь ашьҭаҵара, мамзаргьы ахырԥара алшоит ҳәа зеиԥш ӡбамҭак ҳазкылсаанӡа», – иҳәеит Аршба.

Лаша Ашәба абжьыҭара азҵаара ықәиргылеит, иҳәеит, ганкахьала, аҭәыла имариам аамҭақәа шазыԥшу, даҽа ганкахьала акәзар – ҳхатәы лшаракәа рыԥшаара шҳақәшәо.

«Ҳмаҟақәа ҳарӷәӷәароуп, уи моу ашықәс анҵәамҭазгьы. Сара, ҿырԥшыс, сганахьалагьы, аҩызцәа рганахьалагьы ажәалагала ҟасҵоит Жәлар Реизара абиуџьет хәҭакахьала еиҵаҳтәырц. Сгәы иаанагоит, Жәлар Реизарагьы, амчра егьырҭ аусбарҭақәагьы даҽа аамҭанык еиԥшымкәа аус шыруа, избанзар абиуџьетқәа аиҭарыхәаԥшра ҳақәшәоит», – иаҭишьит иара.

Анаҩсан Жәлар Реизара адепутатцәа аинвестициатә усуразы Аԥсни Урыстәылеи Реиқәшаҳаҭра аратификациазы абжьыҭараан: иаҿагылеит 20-ҩык, хҩык рҽааныркылеит.

Аԥсны иахьаҭанакуа Урыстәылатәи аиуристтә хаҿқәа рганахьала аинвестициатә проектқәа рынагӡаразы Аԥсни Урыстәылеи реиҳабыракәа рыбжьара Аиқәышаҳаҭра азкын Урыстәылатәи аиуристтә хаҿқәа рыла Аԥсны аинвестициатә проектқәа рынагӡара азҵаарақәа рҭышәныртәалара, иазгәанаҭон аганқәа рзинқәа, рхыдҵақәа.

Аиқәышаҳаҭра анапы аҭаҩын Москва, 2024 шықәса октиабр 30 азы.

Ахьӡ лаша

Иаԥсоу игәалашәара

Гугуца Цьыкырба

Ҭаркьыл Маҳҭы аԥсуа маҭәа дагәылҷҷаауа, илабашьа кны иҭаауаз асасцәа аԥсуаҵас дырԥылон. 1963 ш. лаҵарамзазы Гәдоуҭа араион Дәырԥшь ақыҭан Ҭаркьыл Маҳҭы асасцәа дуқәа иҭааит. Усҟан апартиа Аԥснытәи аобком актәи амаӡаныҟәгаҩ Бӷажәба Михаил Ҭемыр-иԥа КПСС Ацентр Комитет амаӡаныҟәгаҩ хада Хрушьчов Никита Сергеи-иԥа, Кубатәи аԥыза Фидель Кастро. Аделегациа иалахәыз ҩажәаҩык рҟынӡа иназон.

Ҭаркьыл Маҳҭи иԥшәма Барцыц-Ҭаркьыл Шьами ҩҩык ахшара раӡеит: Расим, Радион, Ҭинаҭ, Екатерина, Владимир, Котик. Анцәа дзықәныҳәаз ҭаацәаран. Аха Маҳҭы иԥшәма Шьами иареи анаидтәалоз, рԥа Радион Аҵьынцьтәылатә еибашьра ду иалаӡыз ихьаагара иацыз алаӷырӡ рзыҵәахуамызт... Маҳҭы иԥшәма ихы налықәкны, ус иҳәон:

– Иазхоуп, шаҟаҩы рышәқәа акыз бхабмырштын. Егаҩы ҳреиӷьуп. Афырхаҵа ихьҵәуаӡом. Иага аамҭа царгьы, уи аҭоурых дазаанхоит, ҳәа лыгәшәа иҳәон. Маҳҭи иԥшәма Шьами ашәшьыраҿы иҭәаны рыхшара гәадурала ирыхәаԥшуан. Уи аамҭазы ргәаҭа иаҵаҵәахыз Радион изкыз аҳәыцракәеи аҵәажәаракәеи рахь иниасуан. Агәыӷра хәыҷы ирымаз рҽаҭаны адәы иқәын. Ус ахшара реиҳабы Расим аҭаацәара далалеит. Инасыԥхаз Царгәыш Наҭелеи иареи хәҩык ахшара рхылҵит: Руслан, Анзор (Ноник), Рита (Мыскәа) Изольда, Елизавета. Зегьы Дәырԥшьтәи абжьаратә школ иоушьҭымҭацәоуп. Ашкол ианалга еиуеиԥшым азанаатқәа шьҭырхит.

Руслан Расим-иԥа Ҭаркьыл дит 1950 шықәса лаҵарамза фба рзы Дәырԥшь ақыҭан. Даныхәыҷыз инаркны иарбан спорттә хкызаалакгьы дрызҿлымхан. Иара А.М.Горки ихьӡ зхыз Аҟәатәи арҵаҩратә институт дҭалеит. Аҭоурыхтә факультет далгеит. Иҵара ашықәсқәа раан аҟыбаҩ ҷыда илаз ааирԥшит. Руслан аҭыцьшьтыхра асекциахь дныҟәон. Ишицааиуаз аниба, ихы-иԥсы адҵаны аҽазыҟаҵарақәа мҩаԥигон. Инаԥшуаз изааигәаз, иҩызцәа «Угәахәтәы Анцәа уахьигӡааит» ҳәа, испорттә мҩа иақәныҳәон.

Раԥхьатәи аспорттә цышәара ӷәӷәа дахысит ақалақь «Жиолтые Воды» аспорттә Хан аҟны атлетика хьамҭазы Асовет Еидгыла аҿар реицлабракәа анымҩаԥысуаз. Ари аицлабра Москвеи Ленинградиеизгаз ркомандақәа адунеи аҿы Европеи Асовет Еидгылеи ррекордсменцәа, аспорт азҟазацәа алахәын.

Руслан Ҭаркьыл 1970 шықәса жьҭаарамза акәзы, уи аҽны ԥшьашан, – иҳәеит, изааигәаз Аԥсны еицырдыруа, СССР аспорт азҟаза, Аԥсны зҽаԥсазтәыз атренер Бениа Зыкә Маҳмед-иԥа. Усҟан 16-ҩык аспортсменцәа еиндаҭлон. 135 килограмм аҭыць шьҭырхыр акәын. 16-ҩык иалахәыз аҭыцьшьҭыхыҩцәа рҟынтә ашьҭыхра зылшаз Руслан Ҭаркьыл иоуп. Иара усҟан инагӡаны 20 шықәса ихымҵӡацызт. Руслан ахьтәы медал иаҭәашьахеит. Ахԥатәи аетап аангьы даҽа қәҿиара дук аарԥшра илиршеит. Раԥхьатәи аҟәгылара аан аҭыцьишьҭихыз аасҭа ԥшь-килограммк еиҳан. Аҩбатәи ахьтәы медал игеит.

Руслан Ҭаркьыл аҭыцьшьҭыхыҩцәа қәыԥшцәа рыбжьара есааира аиааиракәа рыла ихьӡ адунеи иахыҵәон. Ахьтәы медалқәа ҩба анига ашьҭахь СССР аминистрцәа реилазаараҿы иҟаз абаҩрҵәыреи аспорти рхеилак адипломқәа ианаршьҭеит.

Руслан Ҭаркьыл аспортсмен қәыԥш ҵыхәаԥҵәарада адунеи акәакькәа рҟынтә ааԥхьаракәа рацәаны изаауан, хыԥхьаӡарагьы ирацәан. Урҭ рахьтә иалкаахаз иреиуоуп, аҿар рыбжьара аҭыцьшьҭыхра адунеи жәларбжьаратәи аицлабракәа Банд-Бланкенбург имҩаԥысуаз аицлабра иалахәымз СССР, Германиатәи Адемократиатә Республика, Польша, Бельгиа, Болгариа, Куба, Италиа, Чехословакиа уҳәа аҭәылақәа жәпакы.

1975 ш. ԥхынгәымзазы Асовет Еидгыла ажәларқәа рхаҭарнакцәа злахәыз аԥхынтә спартакиада цон. Уахь инаԥхьан: Украина, Туркмениа, Литва, Латвиа, Естониа уҳәа убас егьырҭ ареспублика еидгылақәеи, ақалақьқәа – Москва, Ленинград рҟынтәи иалԥшааз аспортсменцәеи ркомандақәа. Араҟа еиуеиԥшым аспорттә хкқәа рыла аспортсменцәа рыҽԥыршәон: атлетика ласы, аҳәеилышьра, аӡаҿы ампыл асра, амҵәышәмпыл, анапылампыл, акробатика уҳәа.

Аспартакиадаҿы Руслан Ҭаркьыл аҟәҿиаракәа ааирԥшит. Аҭыцьшьҭыхцәа еиԥылаз зегьы, иара убас Литватәи аспортсмен Мачерикис зыжәлаз дыриааит. Иара Мачеркис, Руслан иаҭцкьыс 10 килограммк рыла деиҵахеит, аҩбатәи аҭыԥ ааникылеит, араӡнытә медал игеит. Ахԥатәи аҭыԥ Москватәи аспортсмен Вализаров иааникылеит. Уи аҵьазтә медал ианаршьеит.

– Аԥсуа ҷкәын, 22 шықәса ирҭагылаз Ҭаркьыл Руслан – иҳәеит Бениа Зыкә, – ачемпионреи арекордқәа рышьақәыргылареи ахы ахьаиркыз Аԥсноуп. Акырынтә Аԥснытәи иреиӷьу акоманда далахәны Қырҭтәыла Аиааира зго ҳәа имҩаԥысуаз аицлабракәа иҿрылаирхәуан. Уаҟа хыԥхьаӡара рацәала ареспублика арекордқәа шьақәиргылеит. Иара аҭыцьшьҭыхраҿы аихьӡаракәа имаз ирыцитцон. Ихы аус адиулон, ааԥсарак изымдыруа ԥхьаҟа, еиҳау ҳаракырахь дхалон. Усҟан, Руслан Ҭаркьыл Аҟәатәи арҵаҩратә институт аԥшьбатәи акурс аҿы аҵара иҵон, аспортгәыԥ «Ганҭиади» далагыланы дыкәԥон. Иара акапан хьанҭабжа змаз, аспортсменцәа реицлабракәа дрылахәын. Хынтәшьҭыхратәи аихшьаала ала 492,5 килограмм шьҭихит, актәи аҭыԥгьы ааникылеит. Иара убас аҭыцьшьҭкәыцәаараҿы Руслан арекорд ҿыц (аҭыць 150 килограмм акапануан) шьақәиргылеит. 1971 ш. ақалақь Софиа имҩаԥысуаз аицлабракәа рҿгьы ахьтәы медалқәа ԥшьба игеит.

Руслан Ҭаркьыл истудентра ашықәсқәа раан иҵара аанмыжькәан, бзиа иибоз аспорт хкқәагьы иҽырхьигӡон, иҵарагьы иаҵиҵон. Ԥшьышықәса рыҩнуҵҟа аҟәҿиара дуқәа иманы, бзиа иибоз иԥсадгьыл ахь дхынҳәуан. Аԥсны ахы-аҵыхәа уи иеихьӡаракәа ирызҿлымҳан, еигәырӷьон.

Руслан Ҭаркьыл жәаҩантә СССР арекордқәа шьақәиргылеит. Ҩынтә адунеи арекордсмен иакәны дҟалеит, Асовет Еидгылеи Қырҭтәылеи рҟны дчемпионхеит. СССР еизгаз аолимпиатә команда далан. Иԥшәма Нели иареи ҩыџьа ахацәаԥҳар раӡеит: Ҭенгизи Адгәыри. Рҩыџьгь ҭаацәароуп. Имаҭацәа быжьҩык рыԥсҭазаара иԥсҭазааран. Имаҭа илхылҵыз иара изы дыхәшәыцын.

Руслан ахаан зылахь еиқәны иумбоз, адауаԥшь иаҩызаз аибашьҩы, гәкаҳарак имаӡамкәа ижәлар рыгәҭа дгылан.

Руслан Ҭаркьыл зыхьӡи зыжәлеи еидкыланы ирҳәоз, аибашьраҿы ахаҵара аазырԥшыз Леон иорден занашьаз... Зхатәы еибашьратә ҭоурых аиҭаҳәара зҟазшьамыз, иааигәа игылаз рҭоурыхқәа еиҭазҳәоз еибашьҩын. Иԥеиҳаб Ҭенгиз дивагыланы Аԥсны аҳҭны-қалақь Аҟәа ахақәиҭтәразы деибашьуан.

Руслан Ҭаркьыл Аԥсны Раԥхьатәи Ахада В.Г.Арӡынба изааигәаз, уи идҳәалаз аҳҭысқәа акьыԥхь аҿы иҟам ирацәаны издыруаз, аԥсуа хаҵан. Иахьатәи аамҭазы Руслан иеиԥш иҟоу рыԥшаара уадаҩуп. Уи игәаҵантә иаауаз, зыжәлари зыԥсадгьыли иргәыцәыз, игәыблреи ицҳареи дыздыруаз зегьы наӡаӡа ирыцзаауеит.

Руслан Ҭаркьыл аспорт адагьы Аԥсни аԥсуааи ирызкыз азҵаарақәа зегьы рҟны ижәлар рыгәҭа дгылан. Уи иажәа, ихәыцра, идунеихәаԥшра ҭбаан. Дызнысыз имҩа ҭоурыхла иқәҵоуп. Еснагь ҳажәлар дырҵеи иашаны даанхоит.

Ааигәа С. Дбар ихьӡ зху Аԥсны жәлар Рҵьынцьтәылатә еибашьра Аҳәынҭқарратә музеи аҟны имҩаԥысит Руслан Ҭаркьыл изкыз агәалашәаратә еиԥылара «Ауаҩы лаша». Ргәалашәаракәа рыла иқәгылеит: Апполон Думаа, Аслан Кобахиа, Апполон Шьынқәба, Геннади Џәыџьба, Цьума Габуниа, Валикәа Гобечиа, Рафаель Амԥар, Аслан Ҭаркьыл. Аҟәгылаҩцәа зегьы уи иҭоурыхи ихаҭареи ирзааҭгылеит. Иҭаацәа амузеи ҳамҭас иарҭеит Руслан Ҭаркьыл аибашьраан данырхәыз ихаз акәылӡхылԥеи, ихы иалырхыз ахи, Леон иордени. Иқәгылоз зегьы ирҳәон уи иаԥсуареи, ихаҭареи, иуаҩреи, иҟаиҵаз аус дуқәеи рзы наӡаӡа аҭоурых дшазынхо. «Аиԥылараҿы жәлар рансамбль «Рица» ажәлар рашәақәа нарыгӡеит. Имаҭацәа Асидеи Аминеи Ҭаркьылаа Руслан Ҭаркьыл изкыз ажәеинраалақәа ирыԥхьеит.

Аиԥылара аԥхарра ду аҭаны имҩаԥысит. Уаҟа иара изкны иҵәыргақәҵаз ипатреҭқәа 175 ыҟан. Иаҭааз зегьы урҭ ирыдгыланы акакала ирыхәаԥшуан, иргәалашәоз аҭоурыхқәа еиҭархәон. Руслан Аԥсны изызҳауа абиԥаракәа рзы дҿырԥшыганы наунагӡа длашаӡа, деихачҷауа рыбла дыхгылазаауеит.

«Акакаҷ» ахацыркра

Ажәытә напҟазара арҿиара

Алиса Гәажә-ԥҳа

Ааигәа агалереиа «Ауада» аҟны имҩаԥган «Акакаҷ» захьӡу, итрадициатәу, ижәытәӡатәиу аԥсуа-адыга хьиратә лыхымҭақәа рӡыргара иазкыз аусумҭақәа рцәыргақәҵа.

Ари амилаҭтә напҟазара акыршықәсқәа раԥхьа аҿиареи ахархәареи аман ҳтәылаҿы, аха, рыцҳарас иҟалаз, еиуеиԥшым амзызқәа ирыхҟьаны ҳара ҳҿы еиқәымхеит, амала мшын нырцә амҳаџьырра иагаз ҳџьынџьуаа рҿы еиқәхеит. Анапҟазара аԥсуа-адыга жәларқәа ишаҳтәыз дырзомызт ахархәара азҭоз. Ҳџьынџьуаа Есен Кәыџьбеи Бехиџье Баӷбеи рыбзоурала ҩаԥхьа аԥсҭазаара аиуит, ихацыркхеит аханатә аҿиара ахьаиухьаз аҭоурыхтә ԥсадгьыл аҿы. 2018 шықәса азы урҭ Аԥснытәи аҳәынҭқарратә университет аҟны иаадыртит итрадициатәу, ижәытәӡатәиу аԥсуа-адыга хьиратә лыхымҭақәа рыҟаҵара, рԥашьа дырҵара иазкыз акурсқәа. Ҭырқәтәылантәи иааны, ари анапҟазараҿы зхы ԥызшәарц агәахәара змаз абиԥара ҿа ирызнаргон, иддырҵон Есен Кәыџьбеи Асиа Иаӷани. Урҭ напылатәи аҵьа ахархәара змоу ахьиратә лыхымҭақәа рыҟаҵара иалагеит, раԥхьа– араӡын рахәыцқәа рцынхәрас абҩа ахархәарала.

«Иҵаӷоу араӡын рахәыцқәа рхархәарала ахьиратә лыхымҭақәа раԥҵара зынӡа имариамзаргьы, дараҟгьы иуадаҩым уи анапҟазараҿы ауаҩы ихы аԥышәаразы, аарԥшразы агәахәара анимоу»,– лҳәеит «Акакаҷ» аиҿкааҩцәа руаӡәк, адизаинер Стелла Саӡ-ԥҳа ҳаиҿцәажәараан.

Уи лажәақәа рыла, лҩызцәа, иҵәыргақәҵаз аекспозициақәа равторцәа: аҟазараҭҵааҩ Елена Лабахәуеи, асахьаҭыхҩы Мактина Гогиеи лареи шықәсык аҩнуҵҟала араӡны рахәыцқәа рыла аԥашьа ҵаны, напылатәи аҵьа ахархәарала раӡныла ихырҷоу, иԥоу 60 усумҭа, – ахьиратә лыхымҭақәа цәырыргеит.

Аҵәыргақәҵаҿы иҟаз ахьиратә аалыҵқәа рколлекциа аҟны уаҩ илаԥш адхалон еиуеиԥшым акомпозициақәа рыла иаԥҵаз, итрадициатәуи ҳаамҭазтәи аԥашьа хкқәа рхархәарала еиҿыбааны инапылаҟаҵароу аҳәдахаҵақәа, анапхаҵақәа, агараҿы икнарҳауа, алаԥшцәгьа аҟәыгара иазку акнаҳақәа уҳәа итрадициатәиу ижәытәӡатәиу аԥсуа-адыга лыхымҭақәа. Аколлекциа дырбеион ахархәара змаз аԥсабаратә хаҳәқәагьы.

10-хкык рыла, еиуеиԥшым аԥашьақәа рхархәарала аус зыдулоу, зхаҭабзиара ҳараку араӡны рахәыцқәа рхархәарала иаԥҵоу аколлекциа аҟны иҳәҳахо аҳәдахаҵа ма анапхаҵа, аԥсуа традициатә орнаментқәа рыла иҟаҵоу асахьаҭыхҩ Баҭал Џьопуа иусумҭа иалху акасқәа ирылаҳәаны аҳамҭа рхиахоит.

«Акакаҷ» ахьӡ ахаҭагьы ишәа-иза иазнеит. Уи аидеиа авторцәа ахацыркҩцәа Елена Лабахәуа-ԥҳаи, Стелла Саӡ-ԥҳаи Мактина Гогиа-ԥҳаи еиқәышаҳаҭны иалырхит аҵаки аҭоурыхи змоу, ажәытә аԥсуа ажәа, хаҭала еиҳа ари анапҟазара ианаалоит, иазааигәоуп ҳәа азгәаҭаны.

Аҵәыргақәҵа аартраҿы, аӡәиаӡәи хеибарҭәаауа рықәгыларақәа рҿы иазгәарҭеит, хықәкы хадас ирымоу – ҳмилаҭтә ҟазара, ҳнапҟазара, ижәытәӡатәиу, итрадициатәиу аԥсуа-адыга хьиратә лыхымҭақәа рыҟаҵара ҳаԥсадгьыл аҿы, ҳауаажәлар рыҩнуҵҟа аҿиара аҭара, ҳкультуратә ҭынха аиқәырхара шакәу.

Аҵәыргақәҵа аартын декабр 4 рзынӡа. Уахь имҩахыҵыр рылшон ари анапҟазара ҳаҭыр ақәызҵо, иазҿлымҳау зегьы.

Зыхьз нагоу игәалашәаразы

Аҧхьахәқәа фба зы Адунеи ачемпионат аҿы ахьтәы медалқәа иоуит. Иара убри ашыкәсан Иван Иарыгин ихьз зху «Агран-при» ианашьан. 2008 шыкәсазы Пекин имҭаҧысуаз Аолимпиатә хәмарраҟәа ихы рылаирхәит, аҵьаз медалгьы даҧсахеит. 2009 шыкәсазы Урыстәыла ачемпионати Адунеи ачемпионати рҟны ахьтәы медал ианашьан, иара убасгьы Адунеизегьтәи ахраҿа азы агәыҧкәа реицлабраҟны аҵьаз медал даҧсахеит. Ҩышыкәса инеиҧынкыланы (2010-2011 шш.) Урыстәылеи Адунеи ачемпионатқәеи рҿы ахьтәы медалқәа ианашьан, уи иабзоураны 60 кг. рҟынӡа ахьанҵаратә категориаҿы ҧхьагылаҩыс дыҟан. 2012 шыкәсазы Урыстәыла ачемпионат аҿы хәынтә аиааира игеит, уи иабзоураны Аолимпиатә хәмарраҟәа Лондон имҭаҧысуаз ихы алаирхәразы алшара иоуит. 2013 шыкәса абҵарамзеи-ҧхынҵкәынмзеи рзы ҩ-турнирк рҿы аиааира игеит: Сослан Андиев иаҧхьахәқәа рзы Урыстәылатәи атурнири Рио-де -Жанеиро имҭаҧысуаз Бразилиа ахраҿа агаразы аетапи рҟны.

2013 шыкәсазы Бесик Кудухов 27 шыкәса дшырҵагылаз амҭатә машәыр иахҟьаны дҵахоит. Анышә дамадоуп Владикавказ. Олимпиатә хәмарраҟәа рҿы ааирҧшыз аихьӡараҟәа рзы ианашьоуп «Аҵьыӈҵ аҿаҧхьа алшараҟәа» рзы аорден I-II аҭаӡараҟәа. Ари аспорттә усмҭаҧгатә рхы аладырхәит ақәпаҭцәа Аҧснынтәи, иара убасгьы Нхыҵи-Аахыҵи Уаҧстәылеи рҟынтәи. Аицлабра мҭаҧысуан 2010-2011, 2012-2013 шыкәсҟәа рзы ииз арҧарцәа рыбжьара.

Ас еиҧш иҟоу аспорттә усмҭаҧгатә Аахыҵ Уаҧстәылан инеиҧынкыланы ҩышыкәса ҵуеит имҭаҧысуеижьҵеи. Иара еиднакылоит аҧеиҧш змоу, зус иазҟазоу ақәпаҭцәа. Сынтәа акәзар уи рхы аладырхәит 200-ҩык рҟынӡа аспортсменцәа.

Арҵ аицлабраҟәа рҟны Аҧснынтәи ф-ҩык ақәпаҭцәа амедалқәа ирыҧсахеит. Араӡны медалқәа ранашьан: Денис Ҵьопуа, Дамир Аҵьиев, Алан Қапба; аҵьазтә медалқәа: Амир Гогов, Данаҵ Попков, Салман Зыба. Урҵ зегьы амедалқәеи, аҳаҵыртә бгьыцқәеи, ахраҿаҟәеи ранашьан.

Аспортсменцәа азыҟарҵоит Ҭемыр Ҵьопуа, Алхас Аҵьыӈҵьал, Ахра Ҵышәба.

Аҳамҵаҟәа ранашьара ацеремониа мҭаҧыргеит Аахыҵ Уаҧстәыла Апарламент аиҳабы ихаҵыҧуаҩ Зита Бесаева, Аахыҵ Уаҧстәыла аҿартә политикеи аспорти рзы аилак ахантәаҩы Сослан Гассиев, 2008 шыкәсазы аолимпиадатә хәмарраҟәа рҟны араӡны медал занашьаз Ҭаимураз Ҭигиев, адунеитәи Европатәи ачемпион Ирбег Фарниев.

Ахәыҵқәа рзы аҭыжьымҭа ҿыцқәа

«Арбаҭь ҟаҧшь»

d Ааигәа аҧхьаҩцәа ироуит Д. И. Гәлиеи Т. Шь. Аҵьбеи рхьӡқәа зху Аҳәынҵқарратә премиақәа занашьоу, алитература-сахьаркыратә журнал «Алашара» аредактор хада, апоет Анатоли Лагәлаа ахәыҵқәа ирызку иажәабжьқәа реизга «Арбаҭь ҟаҧшь».

Ашәҟәы аҭыжьра алыршахеит агәыҳалалратә Фонд «Амшра» иҟанаҵаз адгылара иабзоураны. Аизга еиднакылоит ажәабжьқәа жәба: «Ардәына», «Иацтәи амш абжьы», «Аликә», «Арбаҭь ҟаҧшь», «Ҵис аҿы азәӡәоит», «Агәы абжьы», «Асас», «Забацәа рыгәнаҳа иаҵоу», «Ахьшь». Ашәҟәы иацуп Аҧсны жәлар рышәҟәыҩҩы Алықьса Гогәуа иаҧхьажәа «Абаҩхатәра иаша ашьаҵа».

Ашәҟәы аҿы еизгоу ажәабжьқәа даҿазныкгьы идырҵабыргуеит абаҩхатәра злоу апоет, апрозаик Анатоли Лагәлаа ирҿеиара амҿехак, уи аганқәа. Шьахәла ицааиуеит ахәыҵқәа рдунеи иазааигәоу аҩымҵақәагьы раҧҵара. Аҭыжьымҭа иагәылоу ракәзар, аҧсуа ҧсҭазаара аҟнытә иаагоуп, аҧхьаҩцәа хәыҵқәа аднаҧхьалартә иҩуп, амилаҵ-цәа рхоуп. Аҧстәқәеи аҧсаатәқәеи рыла ицәыриго ахҵысқәа алитература абзиабаҩцәа игәныркылартә еиҿыбааӡуп.

Аҭыжьымҭа сахьа хкыла еиқәиршәеит асахьаҵыхҩы Гарри Дочиа. Атираж 500 цыра ыҟоуп.

«Аҳамҵа»

Абас ахьӡуп апоет Заира Ҳаитҵыкә лхәыҵтәы жәеинраалақәа реизга ҿыц.

Апоезиеи апублицистикеи реиҧш, апоет акыр ҵуеит ахәыҵқәа рыҟәра иаҵанакуа ажәеинраалақәа аҧылҵоижьҵеи. Урҵ ажурнал «Амцабз» аҟны илкьыҧхьуеит.

Ааизга иагәылоу ажәеинраалақәа рҟны ицәырылго Аҧсадгьыли, ахатәы бызшәеи, ани рахь абзиабареи, аҧсабареи, насгьы аҧстәқәеи, аҧсаатәқәеи, ауаҩытәыҩса ицәаҩа ҟазшьа бзиақәа ирымаданы ааирҧшуп.

Убас еиҧш иҟоу ажәеинраалақәа иреиуоуп: «Аҧсшәа», Сан исалҳәон», «Амра», «Ақәаҧсата», «Ааҧын», «Асы шкәакәа», «Ашәҵқәа сырҵеит ҳамҵас», «Аиаҵәара ҳбаҳча иахыҵәеит», «Цгәык сымоуп ихәымбыблӡа», «Ҵис Хырсыр», «Сласба», «Аҳәыс», «Ахьапарч», «Акәҵышь», «Адырганҵыхәа» уҳәа егьырҵгьы.

Ашәҟәы аҧшшәы змоу асахьақәа рыла иҩычеит В. Ҵәыцьба.

Аҩы - аҧсуа изы итрадициатәу рыжәтәуп...

Франциа, Бордо ақ. аҟны

Аманда Анталаа

d Ишдыру еиҧш аҧсуаа жәытәнатә аахижьҵеи пату рзаҟәуп аӡахәааӡареи, аҩыҟаҵареи. Иарбанзаалак аҧсуа чеиҵыка еснагь иузаҟәымҵхо иацуп хыҧхьаӡара рацәала аныҳәаҿақәа. Аҧсуа аишәа аетикет ала аныҳәаҿақәа реишьҵагылашьа еиуеиҧшым ахҵысқәа инарыҟәыршәаны рҿырыҧсахуеит.

Аҧсны ираӡоит ажьхккәа рацәаны, урҵ иреиуоуп: акаҵыҵ, амлахәы, ауасырхәа, ажьаҧшь, аҵбажь.

Аҧсуа қыҵақәа рҿы адгьылтә еилазаара аиуеиҧшымзаара иахырҟьаны иҟалалоит ажьхкык еиуеиҧшым аҩқәа аналҵуа.

Аҩы - аҧсуа изы итрадициатәу рыжәтәуп... Хаҵабзиарала иҳараку аҩы злыҵуа ажь аарыхра аҵыхәтәантәи аамҵақәа азҿлымҳара арҭо иалагеит.Убри иазкын ноиабрмза 4-5 рзы Аҧсны имҭаҧысыз аҩыҟаҵаразы аҟазаратә классҟәа, Аҧсны аӡахәааӡаҩцәеи аҩыҟаҵаҩцәеи Рассоциацеи, афатәааглыхи ақыҵанхамҭатә аалыҵи хаҵабзиарала рырҿиара амҭақәҵара иазку жәларбжьаратәи аиҿкаареи русеицурала. Аусмҭаҧгатә аҿы ажәахә ҟаитҵеит жәларбжьаратәи аексперт, аҩыҟаҵара амикробиологиеи абиотехнологиеи рзы аҵаарадыррақәа ркандидат Гильерме Мартинс. Аҟазаратә класс актәи амш аҿны алахәылацәа аҩыҟаҵара иадҳәалоу азҵаарақәа жәпакы ҵырҵааит.

Гильмере Мартинс инарҵбааны дрылацәажәеит ҳаамҵазтәи атехнологиақәеи, аҩыҟаҵараҿы атрадициатә знеишьақәеи. Аусмҭаҧгатә аҿы ихадан аҩы агьама баны аексперттә хәшьара аҵара. Алахәылацәа раалыҵ ахаҵабзиара аиҿытәаразы инарҵбаау абжьгарақәа акыр роуит.

Аусмҭаҧгатә аҩбатәи амш аҿны ҷыдала ахшыҩзышьҵра аҵан аҩы хаақәеи иҵьбароу аҩқәеи раарыхратә технологиақәа. Ари ахкы алацәажәараан алахәылацәа рыбжьара аимак-аиҿак цәырнагеит.

«Имҭаҧаҳго алекциақәа Аҧснытәи аӡахәааӡаҩцәа зеиҧшыҟам алшараҟәа рзаҧнаҵоит. Аусмҭаҧгатә алахәылацәа адунеизегьтәи аекспертцәа рҟынтәи ирейҿьу адыррақәа рнаҵоит. Ҳара аринахысгьы аспециалистцәа радыҧхьалара ҳгәы иҵоуп,» - иҳәеит апроекттә офис аиҳабы Гагик Исаджаниан.

Аҟазаратә классҟәа ирылахәыз рыбжьара иҟан аҧышәа змоу аҩыҟаҵаҩцәа, иара убас ааигәа ари аус знапы алазкыз аарыхҩцәагьы.

Аиҧылара аҵыхәтәантәи амш азы Гильерме Мартинс алекциа дырзаҧхьеит Аҧснытәи аҳәынҵқарратә университет анҵьныртә факультет астудентцәа, инарҵбааны ирзеиҵеиҳәеит аҩыҟаҵара иамоу атрадициақәа акыр. Иара убас алекциа ахыркәшамҵаз астудентцәа ирыман алшара азҵаарақәа рҵак аиура. Арҵ аиҧыларақәа хымҧада, аҩыҟаҵаратә индустриа аҟны акыр зҵазкуа шьаҿақәоуп Аҧсназы. Ас еиҧш иҟоу аҟазаратә классҟәа мҭаҧысуеит Аҧсны аӡахәааӡаҩцәеи аҩыҟаҵаҩцәеи Рассоциациа апроект «Аҧсны иҵышәынтәалоу аӡахәааӡареи аендемикатә жәлақәа рыхьчареи » ҳәа хьӡыс измоу аҳәаақәа ирҵагӡаны.

Убас ааигәа акрызҵазкуа хҵысны иҟалеит Аҧснытәи аҩыҟаҵаҩцәа Франциа, Бордо ақалақь аҿы аӡахәааӡареи абаҳчаӡареи ирызку жәларбжьаратәи ацәыргақәҵа Vinitech-Silfel рхы ахьаладырхәыз. Ари ацәыргақәҵа аҟны рхатәы аалыҵ зырыргеит«Вина и воды Абхазии», «Шато Абхаз», «Аргун Иашта» ҳәа хьӡыс измоу Аҧсны ахәааахәҵра-ааглыхратә палата алахәылацәа – анаплакқәа. Ареспублика ахаҵарнакцәа рныҟәараҿы хыҟәкы хадас ирыман аҵыпантәи ажьхккәа – акаҵыҵи аҵбажьи ирылху аҩы аӡыргара.

Алахәылацәа излеиҵарҳәо ала, угәы иаахәаша акы акәны иҟоуп аҧсуа цәыргақәҵа, уи иаҵааз даара иахьыргәаҧхаз,ахәшьара ҳаракы ахьарҵаз, аҩы агьама абара иааиҧмырҟьаӡакәан ишымҭаҧысуаз, алахәылацәа зегьы гәык-ҧсык ала аинтерес шрызцәырнагаз. Ацәыргақәҵа аҵааҩцәа рхыҧхьаӡараҿы иҟан аенологцәа, аҩыҟаҵаҩцәа, аҩы ахаҵабзиара ахә зшьо, иара убас аӡахәааӡареи аҩыҟаҵареи руниверситетқәа рстудентцәеи роушьҵымҵаҵәеи.

Vinitech-Silfel – ари акыр зҵазкуа хҵысуп азанааҵдырҩцәа рзы. Уи иҿыцу аинновациақәа раартреи, ирейҿьу ааглыхреи, рабадырразы алшара аҧнаҵоит. Асеиҧш иҟоу апректқәа рҟны ахалархәра даара иҧышәа бзиоуп аҧсуа ҩыҟаҵаҩцәеи, ари аус знапы алаку еизҳауа аҿари рзы.

Аҧышәа змоу аҟазаҵәеи, ааигәа ари аус знапы алазкызи реимадара хаҵабзиарала алҵшәақәа шаанашьҵуа иарҵабыргыгоуп Аҧсны анҵыҵ еиуеиҧшым ацәыргақәҵақәа рҟны аҵыпантәи аалыҵ иааиуа ахәшьара ҳаракгьы.

АПСНЫМЕДИА
Ареспубликатәҳәынҳҳарратәусҳәарҳа «Аҳснымедиа»

gazeta-apsny.info
apsnygazeta@mail.ru

аҳел: +7 (840) 226-15-75 / 226-59-73
аҳыҳҳыҳ: Аҳсны, Аҳәа аҳ, Ажәанба имҳа, 9

Аредактор хада
Ахра АНҲҲАБ

Агазеҳ адҳала иҳым астатиа ахәаредакциа иазшәаҳом. Агазеҳ ахә–20 мааҳ.